

279775

1-10

LUCEAFĂRUL

CULTURAL-SOCIAL

REVISTĂ PENTRU PROPĂȘIRE CULTURALĂ ȘI ARMONIE SOCIALĂ

Director: IOAN N. CIOLAN

447

242

Redactor: PETRU OLARIU

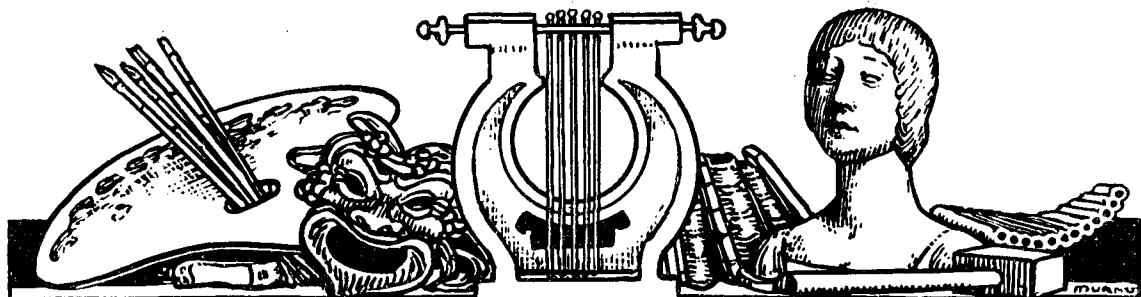
APARE LUNAR SUB AUSPICHIILE ASOCIAȚIEI ÎNVĂȚĂTORILOR DIN JUDEȚUL SIBIU

Anul III • Ian. Febr. 1936 • No. 1-2

Biblioteca Universității Regelui Ferdinand I
din CLUJ.
nr. 879 1936
EXEMPLAR L. 21

SIBIU, LA 15 FEBRUARIE 1936

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: SIBIU, STRADA GH. LAZĂR No. 21

LITERATURA ȘI ARTA

Strofe neisprăvite

Mi-e casa ta vecină
 Și nu știu unde ești,
 Aș vrea să fiu lumină
 Să-ți intru pe ferești;

Cu-a vremilor răscoală
 Ca vifor s'o petrec,
 De voi găsi-o goală
 Să-o 'ntunec și să plec.

† Maria Cunțan.

S'o apăr de dușman

Născut am fost pe-acest pământ
 și neamu 'ntreg aci mi s'a născut...
 Pe-acest pământ și 'n astă țară
 î-mi odihnesc și suflet și povară...

In primăveri cu zile dulci și roze,
 î-mi prind cavalul dela brâu, în mâini
 Și 'ncep să fluier vechea doină
 ce-am învățat-o din bătrâni.

Mi-e drag pământul țării mele,
 că are munți cu ape de cristal,
 Câmpii întinse, dealuri pline,
 cu miș de flori și pajiști cu podbeal.

Eu sunt sărac, sunt doar păstor,
 Avere mea?... Un fluier și-un dulman,
 Iar moștenire din bătrâni:
 — „Să-mi apăr țara de dușman“.

Nic. D. Marin
 Țagu — Cluj.

Spovedanie

Când l'am întâlnit, nu bănuiam, să se mărturisească, așa din plin. Fire veselă, cum îl știam, m'a mirat melancolia, cu care s'a întovărășit, acum.

Pornit să-mi vorbească, lui Chisăliță, vechiu prieten și coleg de mucenicie, i-se subția glasul, stângându-se ca un ehou, din ce în ce mai mult, că abia îl auzeam. Și doar îl aveam în față, îi simțeam răsuflarea, îi vedeam roua lacrimilor în ochi, jucându-se de-a diamantul și mă îneca mirosul de tutun ieften, ce se furișă din buzunarul hainei soioase. Drept că vorba i-a fost lungă, în aceea zi, dar duioasă ca o amintire, ce să depărtează.

— „Și așa cu dascălitul meu din Mândrulac, când ne-am împrietenit la petrecerea din Căciulești...

N'am pus piciorul în sat și m'au și cuprins toate grijile. Încă de-acasă, mai târziu pe drum, mă compătimea o lume. „Greu vei duce-o prin părțile acelea“.

Dar eram tinăr. Tot spinele mi-se părea floare și tot ce sclikea era, pentru mine, aur. Iubiam viața, eram îndrăgostit în natură, doream necunoscutul.

Dar când am rugat pe părintele satului, să-mi recomande o locuință sănătoasă, liniștită, ferită de prea mult sgomot, m'am trezit din beția visurilor mele.

— „Grijește, domnule învățător“, — i-mi răspunse preotul cu glas, din care respira amărăciunea — „aici ești în mijlocul Câmpiei, nu în ținutul Sibiului. Nimeni nu e în posesiunea unei camere cum dorești D-Ta. Nici eu nu am o locuință vrednică de un preot. Sătenii?...“

O, ai să te convingi. Trăesc două—trei și chiar patru familii într'o cameră. Suntem în mijlocul Câmpiei. Nu e lemn, nu e piatră. Deci țin să te previu. Să lași iluziile. Să te acomodezi împrejurărilor de pe aici. Altcum, trebie să-ți mărturisesc, nu înțeleg, pentrucă această pedeapsă dela Dumnezeu și oameni, pe capul D-Tale? Din salon în cocină. Eu cunosc satul D-Tale.

Am poposit trei zile în el, cu ocazia unei manevre regale. Adevărat oraș. . . Vezi, noi, pe aici, suntem cu un veac rămași în urmă. Când am cerut Conzistorului, să-mi trimită un bun și energic învățător, m'am gândit la vre-un absolvent din părțile acestea, obișnuit cu noroiul Câmpiei, cu mirosul de bălegar ars, în loc de alt combustibil. . . Adevărat, cei dela Conzistor în adresa de numire te ridică în cer cu laudele lor, dar asta pe mine, ca director al școlii nu mă mulțumește, dacă nu te poți aclimatiza și familiariza cu noi ca să putem împreună munci, pentru luminarea acestui oropsit popor“.

— „Așa-mi vorbi părintele Ananie, ca de pe amvon. Eu, trezit din încrederea cu care mă înarmasem din gura profesorilor, întreb năcăjit, aproape sugrumat de plâns;

— „Bine, dar unde voiu locui?“

— „Vezi, îți spun drept, la asta nici nu m'am gândit“...

Apoi după o gânditoare tăcere, continuă:

— „În astă seară vei rămâne la mine. Te vei mulțami, cu ce-ți voiu da. Nu-i cum vrem, ci cum putem. Măine voiu aduna membrii comitetului și vom hotări, ce e de făcut“.

— „Am rămas în casa ospitalieră a părintelui; nu o zi sau o noapte, ci opt zile în șir, cu masă, pat, ca la mama, acasă. Ne împrietenisem de-a binele, așa că numai strămtoarea camerelor a împiedecat să nu cedez întreg salariul meu în schimbul întreținerii.“

Mi-aduc aminte, cum preutesei, nu-i mai tăcea gura, de-a mă întreba despre multe, multe de toate, de pe la Sibiu. Făcuse pe vremuri, pe când se purta „rochia crinolin“ două clase civile la Maicele Ursuline și s'a nimerit colegă de bancă cu o doamnă notărășiță de prin părțile noastre și pe care o cunoșteam, că venea des la noi în sat, mai cu strae la piuă, mai cu lâna la mașina de tors, sau cu sâmburi de bostan la piua de uleu.

Părintele, cum am spus, cunoștea satul meu și-i vorbea preutesei ca despre o gură de rai. Entuziasmat, odată la un păhărel de vin, și-a potolit focul inimii: „Acolo aș vrea s'o mărit pe Păpușica“.

Păpușica era fetișoara părintelui, care era la școala ungurească din X, dacă nu mă înșeală memoria, în clasa I civilă.

Preuteasa însă l'a muștrat pe părintele, încruntându-se spre Sfinția Sa : „ți-am spus că n'o dau așa departe“.

Ceilalți copii ai părintelui, un băețel de vreo patru anișori î-mi zicea „nene“ și era tot în picioarele mele, iar Viorica, din clasa III. primară, a furat fotografia Păpușicăi și mi-a adus-o la școală.

Intr'o zi ploioasă, intră băețelul părintelui, gâfâind, în școală : „nene, hai a noi, or vent colmitetu“...

Simțeam că are să se schimbe situația mea de dascăl începător, trimis de Conzistor, în satul cu două—trei familii, într'o încăpere.

În săptămâna șederii mele în casa popii am avut răgazul să mă informez și incredințez despre tristul și adevăratul adevăr. Doar zece familii dacă locuiau singure, având o odaie, pentru ele și cari toate mi-au îmbiat un colțisor din casă. Dar așteptam hotărârea comitetului, da de-mi aduce ceva mai bun.

Comitetul, — șase bărbați — dintre cari doi au venit desculți la ședință, a hotărât într'o glăsuire, ca la o comandă, să aducă în rânduială camerele dela școală și să locuiesc în ele, cum au putut vieții atâtea rânduri de dascăli, înaintea mea.

Nu v'am spus că școala era o poiată mare, cu pereții cârpiți și ferestrele ferecate în pi-roane, ca să nu le fure vântul. Ea era aruncată pe o coastă pustie, la margine de sat. N'avea pic de îngrăditură în juru-i. Mai mult semăna a moară de vânt, pusă în calea curenților, decât a școală. Pe o ușe, mai mult pătrată decât dreptunghiulară, care lătra ca o meliță, la cea mai mică mișcare de vânt, ajungea-i într'o tindă umedă și întunecoasă, cu miros de putregai, în fundul căreia căsca o gură mare, neagră, ca un iad, un cuptor pentru copt pâine și din care a pierit de mult dogoreala cărbunilor.

O scară mobilă culcată cu'n capăt pe-o grindă afumată te ajuta să ajungi sus în pod,

unde jucau hora cele patru vânturi ale văzduhului.

În peretele din stânga o ușe nevopsită, năclăită cu noroiu și împodobită cu hieroglife în cărbune te invita în camerele, cari aveau să-mi fie cuibul fericirii dascălești.

Cum să ți le descriu ? De pe pereții împlețiți din nuiiele, căzuse bulgării de lut, că se vedea afară. În locul dușumelelor, sute de găuri, adevărate parcuri pentru șoareci și guzganii. Ferestrele fără geamuri, erau spânzurate în câte-o balama, mâncată de rugină. Camera din fund, loc pentru necesitățile trupești a celor 120 elevi.

Ploaia săpase pâraie adânci pe sub pragul ușilor și vântul aninase un strat gros de praf pe un biet cuptor din cărămidă nearsă. Și aici era să-mi fie locuința, în care să am liniștea de-a medita asupra bătrânului dicton : pe cine l'a urât Dumnezeu să se facă . . . ceace m'am făcut eu.

Dar când să mă obicinuesc cu gândul, că altă scăpare nu este, privirea mi se opri asupra ștreangului...

Da, asupra ștreangului, care atârna încă, înfricoșător, de o grindă a camerei din fund.

Funia spânzuratului, înegrită de vreme, se clătina în bătaia vântului, intrat pe uși și ferestre, ca la el, acasă.

Sărmanul coleg. Scăpase din gură un cuvânt mai tare. Dușmanii și coadele de topor l'au încurcat într'un proces de ofenză adusă autorității de stat. A fost pus pe drumuri, suspendat din slujbă, amenințat și torturat. Intr'o uitare de sine, a luat ștreangul și a pus sfârșit rușinos unei vieți, abia gustate.

De atunci nime n'a mai îndrăsnit să viețuiască în aceea locuință. . . Dar nici eu“.

*

Chisăliță fost cantor învățător pe vremuri îndepărtate și vechiu prieten în ale dascăliei își înmuie glasul în călimara durerilor sufletești și abia pe șoptite își încheie povestirea :

— „Și se mai plâng cei de azi?“

Petrea Dascălul.

Singur ..

(Fragment).

O, cânt nebun, ce-mi tulburi firea
Atâtor nopți întregi, de-arândul
Îngroapă-ți tu nemărginirea
Și lasă-mă pe min' cu gândul,

Nu-mi picura în suflet vrajă
De cânt barbar, în nopți nebune,
Povestei mele pune-i strajă
Și visului, tu strajă-i pune.

I. Tămășielu.

Instantanee

E târg de țară. Aglomerație pe atât de mare pe cât de mare e frământarea. Pare că e un joc de-a „unii trec, alții vin”. Dar toți grăbiți.

Și cu toate acestea, din loc în loc stă câte un cerc de oameni, strâns mai întâi, mai slab apoi, desfăcându-se la urmă și lăsând să curgă în toate părțile doage de bute eliberate din cercul vrășmaș. În mijloc, sau în locul care era mijloc, vezi acum o masă cu grămezi de lucruri — cutii: goale, cu obiecte ori cu bani; lângă masă un scăunel și pe el — în momentul suprem — un om slab, lung, deșirat, galben la față deobicei, roșu la nas întotdeauna. Ce vrei, așa e meseria. Și toți acești oameni, harnici de gură, nevoie mare:

„Doi lei, doi lei, numai doi lei.. cu doi câștigă zece, cu zece cincizeci, cu cincizeci o sută, două sută cincizeci; doi lei, doi lei, cine mai pune, cine mai dă!”...

Alături, nu mai la mult ca cinci pași, într-o cutie mare purtată pe două roate, o ntreagă orchestră e ascunsă, cine știe de câtă vreme. Instrumentele, unele s'au dezacordat, însă harnicii muzicanți mereu îndemnați de femeea de-afară, care-i îmboldește mereu, n'au timp să stea să și-le mai acorde. De-asupra pe cutie, două lădițe cu note...

pentru muzicanții dinăuntru, ai crede; mai mult pentru cei de-afară însă, dornici a cunoaște taine pe cari le-au visat și a căror confirmare o așteaptă acum, de pe aceste note pe cari inteligenta pasăre ce tronează pe un ram prea verde, cu un aer de plic-tiseală, supărată, apoi că e mereu turburată în atitudinea-i meditativă, le oferă mecanic amatorilor.

„Una carte românească!”

Și dupăce frumoasa pasăre — redusă la această tristă situație — aprobă din cap, cască ciocul și scoate o „carte” pe care nu uită s'o „pecetluiască”, revine la atitudinea de mai 'nainte. Barem de n'ar fi așa de neîndurători ochii stăpânei, ce fără îndoială nu-și poate număra printre strămoși nici o zeiță. Într'un fel vorbesc ochii și ntr'alt fel gura:

„Uite mă rog, norocul, primejdia, toată tâmplarea, bună, rea...”

„Încă una românească!”

Într'un colț.

Aicia un brici, două lingură, două furculiță, nu se sparge, nu se topește, nu se ruginește, de nikel mă rog; pune și un briceag, o oglindă, inche un briceag care tae sticla, un creion, un carnet și'nche... un sopun de ras mă rog. Tot, două sută cinzeci. Nu!

Două sută! fie sută șaptezecicini; nu! nici sută șaizeșicini, nici sută cizeci. Murit vaca se moară și vișel: una sută mă rog, una sută!" — și mâna se 'nvârte 'n semicerc pe dinaintea celor ce-ascultă ne'ncrezători par'că, desamăgiți că „comedia” s'a sfârșit așa de repede, că „jupânul” n'a mai pus pe deasupra încă alte obiecte, pentruca oamenii să le privească cu acelaș aer, pentruca la urmă să-și spună iar desamăgiți: gata! siliți astfel să se 'mprăștie.

Dar glasurile lor sunt tot mai răgușite, tot mai stinse. Din când în când, ca un imbold, îi mână ceva 'nainte, pentruca apoi să se stingă cu totul glasul lor. De-acum și binecuvântata înserare vine. Mulțumiți, își strâng lucrurile, fac din tot un pachet pe care-l așează pe-o roată și 'n cet, încet, pornesc spre... casă, cea mai apropiată cârciumă, întunecoasă și unde toți sunt veseli. Încă de-afară mirosul ademenitor le izbește nările și cu o poftă ce întrece pe cea a animalului — plini de sete — devoră din ochi lichiorile din raft. Aici își primesc ei răsplata pentru munca din timpul zilei. Se simt mulțumiți și după două, trei păhăruțe își încearcă vocea, își cântă durerea, își horcăesc patima — strigă. De-acum trăesc într'o lume fericită: lumea deplinei uitări. Au și muncit pentru aste câteva clipe...

A 'nserat.

La 'ncrucșarea a două strade:

— Bună seara maică!

— Bună seara... Tu ești Ionică, să trăești măicuță.

Te-am căutat și nu te-am găsit. Dar unde ai plecat acum?

— Nu știu nici eu. Am eșit așa... Aveam parecă o presimțire.

Se 'mbrățișează, mama cu fiul. Ochii le lucesc de bucurie. Nu de bucuria aceea bolnavă, a câștigului, nici de bucuria febrilă a omului din fața paharului, ci de bucuria caldă, curată, duioasă, a întâlnirii.

Stau aproape unul de altul, vorbesc, se 'nțeleg mai mult din suflet, își povestesc necazurile de-acasă și de-aici dela școală. Intr'un târziu, când tot ar mai sta împreună însă, o căruță trece. Se despart. Ea, mama, se suie în căruță. Vără mâna 'n sân, scoate basmau și pe furis par'că, ascunde în palma băiatului o băncuță:

— Ține măicuță... azi e târgul... Din bruma ce-avem...

Îți iei ceva...

Se-apropie mai tare de căruță, să-i sărute mâna, dar caii au pornit fără veste. Patru lacrimi...

Rămâne pe loc. După un timp se desmeteste. De mult căruța nu se mai aude.

„Ține măicuță... Azi e târgul... Din bruma ce-avem... Îți iei ceva... îi mai răsună 'n urechi.

Uluit se roși...

„Nu! nu! și strânge cu putere pumnul în care ține băncuța. Nu! azi e târgul, n'are nici-un ban, dar nici pe acesta nu-l va da. Il va pune aproape de inimă; el îi e scump, căci e talismanul muncii, al răbdării, al vieții necăjite dar cinstite”.

Și pleacă.

Instantanee...

E. P. Seni.

Învățământ - Educație

Alfred Binet *)

Una dintre personalitățile cele mai proeminente ale pedagogiei secolului al XX-lea este A. Binet. Inovator de drumuri noi în cunoașterea psihologiei copilului, descoperitor de calități și raporturi necunoscute în structura sufletească infantilă, iscusit investigator în datele senzoriale și condiționările materiale ale activității spirituale, el a format răscruce de drum în acele domenii.

Viața. S'a născut în Nisa, în anul 1859. Tatăl său era medic. Liceul l-a făcut la Paris. S'a înscris apoi la drept. Nu peste mult timp s'a apucat să studieze medicina pe lângă savantul medic Charcot dela Salpêtrier. La etatea de 19 ani (în a. 1878) și-a luat licența în drept. Tot pe atunci a publicat studiile „Sur la vie psychique des microorganismes” și „Psychologie du raisonnement”, rezultat al preocupărilor sale psihologice, pe lângă marele psihiatru Charcot. Un memoriu: „La perception exterieure”, premiat de Academia de științe morale și politice, a rămas nepublicat. În 1890 își ia doctoratul în științe cu teza „Contribution à l'étude du système nerveux sous-intestinal des insectes”. Din cercetările făcute alături de Charcot a mai publicat: „Le magnétisme animal” și „Les altérations de la personnalité” (în colaborare cu Féré).

Întră apoi în laboratorul de psihologie fiziologică al Sorbonei, sub direcția lui Beaunis, întâi colaborând benevol, pe urmă în calitate oficială ca preparator, iar din 1892 ca director

ajutor. După retragerea lui Beaunis ia singur conducerea acestui laborator.

În anul 1895 începe să scoată revista „L'Année Psychologique”. Intreaga mișcare psihologică a Franței de atunci s'a grupat în jurul acestei reviste și a reușit să o mențină până azi.

Profesor n'a fost. A candidat în două rânduri la catedra de psihologie a Sorbonei, având odată contracandidat pe Th. Ribot, a doua oară pe G. Dumas, însă n'a reușit. Activitatea s'a didactică se rezumă la o serie de conferințe, ținută în anul 1895 la universitatea din București, invitat fiind de către ministrul instrucțiunii publice de atunci Take Ionescu. În ultimul timp al vieții sale a întocmit un program de conferințe de psihologie aplicată la pedagogie, care era să se țină elevilor Școlii Normale superioare din Paris.

A murit în anul 1911.

Omul. Beaunis, fostul său șef, într'o scrisoare adresată lui Th. Simon, colaboratorul nedespărțit din ultimul timp al lui Binet, spune că ceea ce îl caracterizează pe acesta mai mult este „profunzimea inteligenței sale, aceea vioiciune de spirit totdeauna deșteaptă și aceea personalitate, care se afirmă în toate cercetările sale. În fiecare experiență, în fiecare domeniu științific Binet știa să descopere ceva ce n'a fost văzut înaintea lui, să emită noi puncte de vedere, să cerceteze drumuri neexplorate”. (1) Originalitatea concluziilor, rezultat în primul rând al unei ca-

*) Cu ocazia împlinirii unui sfert de veac dela moartea lui.

1) Th. Simon: Alfred Binet, Année psych. vol. 18, a. 1912 p. 7.

pacității spirituale superioare, i-a asigurat titlul de „pioner” în domeniul psihologiei individuale și în special în acel al studiului inteligenței și al cercetărilor de corelație.

Spiritul științific pătrunzător însă n'ar fi fost suficient pentru mulțimea și varietatea problemelor cărora le-a dat soluție, bazat totdeauna nu pe intuiție necontrolată ci pe experimentări migăloase. În fiecare dimineață revizua materialul experimentat, îl clasa și-l elabora, și fiecare după masă era sortită examinărilor experimentale sau chestionărilor individuale. Vacanțele erau cele mai bune prilejuri nu de odihnă ci de lucru. Atunci își coordona și-și punea la punct materialul, din care cea mai mare parte îl publica apoi în revista de sub conducerea sa. Dacă am aminti numai acea „scară metrică a inteligenței” cunoscută și adaptată în toate țările cu preocupări pedagogice, pe care a elaborat-o și transformat-o continuu îmbunătățind-o, în o serie de ani, ne e suficient ca să ne convingem de stăruința cu care lucra. Munca stăruitoare a fost însoțitoarea nedespărțită a spiritualității sale superioare.

Acestor însușiri li s'a adăugat una absolut necesară omului de știință, metodismul. Mulțimea experimentărilor individuale, conduse de el personal i-au dezvoltat spiritul de observație psihologică și l-au făcut să pătrundă și să înțeleagă mai bine mecanismul sufletului omenesc. Dacă s'ar fi mărginit numai la aceasta, prea puțin ar fi însemnat în evoluția psihologiei și pedagogiei. Felul cum a elaborat și a interpretat acest material i-au scos în evidență însușirea omului de știință: metodismul. Cercetările sale plecau de obicei dela punerea la punct a cercetărilor și metodelor anterioare folosite în explorarea unei probleme oarecare. Și în această privință primea atât metodele cele bune cât și pe cele rele, primele pentru a fi utilizate, cele de al doilea pentru a fi evitate. Pe lângă acestea ingeniozitatea sa inventa și metode originale. Metodele odată stabilite proceda la adunarea materialului, pe care-l aduna singur, pentru că răspunsurile subiecților pentru el nu erau cantități matematice, susceptibile doar de totalizări și procentuări, ci erau tot

atâtea ocazii să pătrundă în felul de a cutega, simți și reacționa al individului. Materialul adunat îl prelucra scoțând tabele statistice, grafice, alegând răspunsuri caracteristice. Interpretarea acestor rezultate era ultima fază a felului cum lucra el. Și în această privință n'avem decât să răsfoim oricare din lucrările lui, pentruca să constatăm cât de bogată era în descoperiri noi, în sugestii nebănuite, în aplicări practice actuale și de mare folos nu numai în școală ci și în afară de ea. În întregul său sistem s'a ferit de a lucra cu idei preconceptuate. Aceasta nu excludea ipoteza; concluzii n'a tras însă decât pe bază de fapte. E semnificativ răspunsul pe care-l dădea de obicei celor ce se prezentau cu idei noi: „Aceasta se va vedea; poate fi o idee interesantă și justă; dar ați făcut experiența?”. El însuși era dispus oricând să abandoneze ideile emise, dacă i se părea că sunt insuficient controlate prin fapte și experimente.

Dacă Binet n'a făcut cursuri dela catedră, el și-a câștigat totuși titlul de dascăl. El a învățat pe ceice au trecut prin laboratorul său, atât prin exemplu, cât și prin îndrumările date, să muncească, le-a dat metode de lucru și i-a învățat să găsească idei noi. Nu i-a lipsit nici bunătatea necesară unui dascăl. Ea îl făcea amabil și serviabil cu ceice se interesau de probleme psihologice și-i cereau sfaturi și îndrumări.

Opera. Deși activitatea științifică alui Binet s'a extins în toate ramurile psihologiei (generală, normală, patologică, animală, individuală, infantilă), în estetică și pedagogie, totuși putem desprinde o singură idee centrală în jurul căreia se grupează toate; *stabilirea diferențelor psihologice individuale.* Și deși influențele curenților psihologice se resimt mai mult sau mai puțin în unele din lucrările lui ideea centrală n'a pierdut-o din vedere niciodată.

Pe la anul 1880 în psihologie domina încă cu destulă tărie asociaționismul englez. Binet este influențat de englezul St. Mill și de francezul Taine. În „Psihologia raționamentului”, primul debut în domeniul psihologiei, stăpânit de acest curent, încearcă să ne arate

că raționamentul este o organizare de imagini determinată numai de proprietățile imaginilor, că în sfârșit, e suficient ca imaginile să apară pentruca ele să se organizeze și ca raționamentul să i urmeze cu fatalitatea unui reflex.¹⁾ Activitatea sufletească prin urmare n'ar fi decât rezultatul unui mozaic de elemente de sine stătătoare. Această concepție și-o modifică deja în lucrarea „Les altérations de la personnalité” admitând, în sens Wundtian că sintezele mintale nu pot fi rezultatul unui asociaționism. Psihicul, ca tot, își are însușirile lui specifice, cari nu se confundă și nici nu rezultă din adăogarea elementelor, cari îl compun.

Nu peste mult își îndreaptă privirea în altă direcție. James și Lange prin o teorie care se leagă de numele lor, căutau să explice natura și felul emoțiilor după modificările fiziologice din organism. Binet atras de această teorie începe o serie de cercetări asupra relației dintre circulația sângelui și fenomenele emotive. După câțiva ani de cercetări ajunge la concluzia că modificările vasculare nu prezintă aproape nici o însușire specifică pe care s'ar putea edifica teoria emoțiilor.

Wundt inițiasă în Germania psihologia experimentală. Din laboratorul lui dela Leipzig plecaseră propagatori ai noiei metode și peste graniță — America, Anglia etc. — Și cu toată importanța care a început să se dea acestei directive, Wundt însuși n'a avut curajul să treacă de cercetarea experimentală a funcțiilor elementare ca senzații, percepții, reflexe simple etc. Inteligență, memorie, fantezie etc. le considera inexplorabile cu astfel de metode. În Franța psihologia experimentală nici nu era cunoscută pe atunci. Binet o face cunoscută prin cartea „Introduction à la psychologie expérimentale”, unde pune și problema cercetării experimentale a memoriei. E adevărat că Ebbinghaus și Müller au făcut studii temeinice în acest domeniu. Ei lucrau însă cu silabe fără de înțeles voind să prindă numai mecanismul elementar al memoriei. Binet, contrar lor, a încercat prin metoda sa să descopere felul

de a lucra al memoriei în condițiunile obișnuite. Rezultatele la care a ajuns au rămas cuceriri prețioase în domeniul psihologiei. Amintim un singur exemplu. Până la El se credea — așa cum crede de altfel lumea mare și astăzi — că adulții au o memorie mai bună decât copiii. De aici se trăgea concluzia că memoria crește cu etatea. Or el a arătat că în procesul memorizării doi factori au o importanță deosebită: plasticitatea și atenția. La copil predomină prima, la adult cea de a doua. În virtutea puterii de a se concentra, adultul poate memoriza mai mult decât copilul, ceea ce nu înseamnă că are o plasticitate mai mare. În „Psychologie des grands calculateurs et joueurs d'échecs” studiază problema felului memoriei, lămurind chestiuni de psihologie individuală. Cu aceasta își pregătește terenul pentru o altă problemă și mai importantă: studiul și măsurarea inteligenței.

Până la studiul inteligenței însă a încercat altceva, tocmai pentru a pune bază studiului variațiilor individuale ale diverselor funcțiuni psihice și corelațiilor acestor funcțiuni între ele, la același individ. Astfel rezultatele cercetărilor sale asupra forței și vitezei musculare, circulației sângelui, respirației, cranio-metriei le-a supus calculului de corelație, metodă ce a rămas un bun câștigat în psihologia actuală. Din acest calcul a putut deduce că deși dimensiunile și forma craniului nu prezintă importanța exagerată atribuită de unii psihologi în cunoașterea psihicului individual, totuși totalitatea dimensiunilor craniului unui copil superior dotat este mai mare decât a copilului mijlociu. Tot în această ordine de idei studiază expresia fizionomiei, problema grafologică, chiromanția gășind o corelație între inteligență și forma mâinii, apoi semnele degenerării etc.

Binet își alcătuiase un întreg program de muncă cu probleme din psihologia individuală încă din anul 1895. Funcțiunile pe care și le-a propus să le studieze sunt: memoria, imaginația, atenția, înțelegerea, sugestibilitatea, sentimentul estetic și puterea de observare. Prima funcțiune examinată a fost

¹⁾ A. Binet, Psychologie du raisonnement.

imaginația. Nu s'a folosit de nu știu ce aparate complicate ci de obiecte comune, un tablou, o frunză etc. Din felul cum au descris subiecții aceste obiecte a stabilit o clasificare a tipurilor de imaginație în descriptivi, observatori, erudiți și emoționali. — Rezultatele le publicase încă în anul 1897.

A doua problemă studiată a fost în legătură cu voința și anume *sugestibilitatea*. Până aci sugestiunea se considera ca strâns legată de hipnotism. De aceea și studierea sugestibilității se făcea hipnotizând subiecții, metodă foarte periculoasă pentru elevi pentru că ducea la slăbirea voinței lor. Binet întrebuințează metode foarte pedagogice. El însuși ne spune: „Le-am putut întrebuința mai multe luni în șir, în școli, sub ochiul atent al învățătorilor, fără a le deștepta cea mai mică teamă că elevii lor ar fi fost obiectul manoperilor de hipnotism... Mai mult chiar; aceste experiențe pot aduce uneori servicii elevilor, dacă se are grijă să li se explice, dupăce rezultatele au fost atinse, care e scopul propus, dacă li se arată erorile comise, dacă li se indică pentruce au comis aceste erori, cum n'au fost atenți; ...am văzut mai mulți cari cu fiecare probă învăța să se corecteze și devenea mai puțin sugestiv”.¹⁾ Rezultatele acestor cercetări sunt cuprinse în cartea „*Le suggestibilité*” apărută în anul 1900. Metoda se reduce la a arăta copilului un anumit număr de obiecte comune, un ban, o fotografie, un timbru nou, un nasture și a-l întreba apoi asupra amănuntelor fiecărui obiect în parte. Prin această metodă Binet pune bază și unui nou capitol din psihologia juridică, anume psihologiei martorului.

O altă problemă, simplă în aparență, cu rezultate foarte interesante în felul cum Binet a știut să o cerceteze este *măsurarea sensibilității tactile*. Până aci cercetările se reduceau la aflarea pragului minimal al sensibilității tactile în diferite puncte ale suprafeței corpului. Esteziometrul lui Webber era aplicat pe degete, obraz etc., iar subiectul era îndrumat să spună când simte unul și

când simte două vârfuri de ac. Binet se ferește de a sugestia pe subiect prin întrebări cu o singură alternativă. El îl lasă să descrie ceea ce simte. Cercetările astfel conduse au adus date importante nu numai asupra pragului diferențial și a sensibilității în general ci asupra gradului atenției precum și a tipurilor intelectuale. Astfel a găsit trei tipuri: simpliști, distrați și interpretatori. Pe aceștia din urmă îi împarte în sceptici, conștiinți, inconștiinți, virtuoși, fanteziști. În privința pragului diferențial al senzațiilor duble conchide că nu se poate fixa, pentru că el depinde de felul cum interpretează subiectul senzația.

Studiază apoi atenția, creația literară și în anul 1903 începe studiul inteligenței, care e cuprins în lucrarea „*L'étude expérimentale de l'intelligence*”. Aici ne arată „la ce gândește o persoană, cum trece dela cuvânt la idee, cum se dezvoltă gândirea sa, prin care caractere precise gândirea sa e personală și diferită de a unui alt individ”.²⁾ Cu alte cuvinte scopul principal era studiul ideții în ceea ce el are individual. Combate asociaționismul lui Taine care susținea că gândirea nu e decât un rezultat al combinării imaginilor (percepții și reprezentări) și arată că gândirea nu se poate confunda cu un complex de imagini.

— E o rectificare a ideilor susținute în „*Psychologie du raisonnement*”. — Când spun: „Eu voiu pleca mâine la țară”, și n'am în mintea mea un corespondent așa de bogat în imagini care să corespundă procesului de gândire în totalitatea sa. Gândirea în sine nu este decât o funcțiune, care scapă conștiinței noastre. Binet s'a ocupat și cu probleme de metafizică. În cartea „*L'âme et la corps*” combate paralelismul psiho-fiziologic și arată că complexe senzoriale formează materia însăși alături de care există o conștiință activă. Și întrebarea principală care se pune aici este: cum sesizează conștiința datele senzoriale?

Contribuția lui Binet la pedagogia și psihologia infantilă. De timpuriu a inițiat o

¹⁾ A. Binet, *La suggestibilité*. (Prefața).

²⁾ Larguier des Bancels: *L'oeuvre d'Alfred Binet*, *Anné psych.* vol. 18 p. 25.

serie de cercetări asupra percepției iluziei, memoriei și emoțiilor la copii, a căror rezultate le-a publicat în *Revue philosophique* și *Anné psychologique*.

Punctul său de vedere față de pedagogia timpului și l-a exprimat în prefața lucrării „*La fatigue intellectuelle*” apărută în anul 1898, în colaborare cu V. Henri. Aci ne spune că: „*Vechea pedagogie, în afară de părțile bune de detaliu, trebuie să fie complet suprimată, pentru că ea este afectată de un defect radical; e din domeniul fan-teziei, confundă demonstrația riguroasă cu citațiile literare, rezolvă cele mai grave probleme invocând ideile autorităților ca Quintilian și Bossuet, înlocuiește faptele prin exortațiuni și predici; cuvântul care o caracterizează e acela al vorbăriei*”. „*Noua pedagogie — ne spune el tot acolo — trebuie fundată pe observație și experiență, ea trebuie să fie, înainte de toate, experimentală*”.

Concluziile sale referitor la influența obiectelor de studiu asupra muncii intelectuale, raportul dintre hrană și munca intelectuală, etc. au dat indicații noi în opera educativă.

El este fondatorul „*Societății libere pentru studiul psihologic al copilului*”. În buletinul acestei societăți găsim nenumărate articole și îndrumări pedagogice date de el. În anul 1905 înființează un laborator-școală de pedagogie normală, unde cu ajutorul lui Belot și Vaney inițiază o mulțime de cercetări pentru trebuințele directe ale școlii, face anchete pentru a afla modalitatea asigurării existenței copiilor cari au terminat școala de înapoiată mintali, dă indicații de felul cum pot învăța surdo-mușii să vorbească.

„*Scara metrică a inteligenței*”, mijlocul precis și științific pentru stabilirea nivelului mintal al copiilor, care a revoluționat metodologia psihologiei, e cea mai răspândită inovație dintre toate noile idei în pedagogie și psihologie.

În anul 1904 ministrul instrucțiunii însărcinează o comisie să organizeze învățământul anormalilor. Primul lucru de care s'au lovit a fost lipsa unei metode obiectiv științifice, cu ajutorul căreia să se facă alegerea anormalilor. Binet, care a fost invitat să facă parte din comisie, a susținut că observația

directă a inteligenței poate asigura o alegere precisă. Astfel a alcătuit o serie de probe (teste) pe care le-a aranjat într'o ordine crescândă, după greutatea rezolvirii lor, fiecare corespunzând unui anumit nivel mintal. În forma ei definitivă o avem publicată în colaborare cu doctorul Th. Simon, în anul morții sale, sub titlul „*La mesure du développement de l'intelligence chez les jeunes enfants*”. Scara aceasta a fost revizuită și adaptată în toate țările cu preocupări pedagogice; astfel Goddard și Huey în Statele Unite, Decroly și Degand în Belgia, Bobertag în Germania, Jederholm în Norvegia, Éltes în Ungaria, De Sanctis în Italia.

De aceste cercetări se leagă și studiile asupra naturii demenței, inteligenței la imbecili și a limbajului, publicat în vol. 14 și 15 din *Année Psychologique*. Tot pentru trebuințele școlii și ale corpului didactic publică în 1907 lucrarea „*Les enfants anormaux*”, iar în 1909 „*Les idées modernes sur les enfants*”, un rezumat al experienței sale pedagogice destinat popularizării ideilor sale.

Influența directă a lui Binet asupra psihologiei și pedagogiei românești. În afară de conferințele ținute la București, în anul 1895, deci în epoca primelor sale debuturi, în fața unui public prea puțin pregătit pentru chestiuni de așa natură, ea se reduce la traducerea cărților: „*Les idées modernes...*” sub titlul „*Idei noi despre copii*”, de către I. G. Marinescu și a scării metriche „*La mesure...*” sub titlul „*Cum măsurăm inteligența la copii*”, de către diaconul C. V. Dănău, prof. de pedagogie la școala normală din Tg.-Jiu, fost elev al doctorului Simon. O dare de seamă mai amănunțită, cu observări critice, asupra problemei inteligenței, inclusiv scara metrică, așa cum se află la Binet, a făcut și dl Dr. P. Ilcuș în lucrarea sa „*Inteligența copilului*”, publicată de laboratorul de pedagogie și pedagogie experimentală al Universității din Cluj. Nu și-a luat însă sarcina nici un pedagog sau psiholog român să verifice și să adapteze această scară a inteligenței la copilul român. Și aceasta ar fi cu atât mai necesară cu cât nu avem nici o scară etalonată cu teste individuale pe etăți.

I. Bologa

Orientarea profesională și tehnica unui examen

(Urmare),

VII. Considerațiuni generale.

VII. Considerațiuni generale.

Pentru stabilirea rezultatelor finale, e bine să ținem seama de unele reguli stabilite, sau mai bine zis, de unele condiții ale examenului.

În ceea ce privesc aceste condiții, Dna Baumgarten, relevă următoarele: (Baumgarten. Fr. Les examens d'aptitude professionnelles).

a) *Un loc retras pe cât posibil*, unde examinatorul să nu fie nici tulburat, nici distras din cauza șgomotului, condiție asupra căreia diferendele americane au relevat contrariul. Link, printre alții, spunea că lucrările exercitate într'o anumită profesiune, se exercită cu mult mai ușor, în mijlocul șgomotelor perturbătoare și în prezența altor persoane, că, prin urmare, examenul se va face într'o ambianță mai naturală, mai eficace deci pentru lucru. Nu s'au putut e adevărat, face până acum, cercetări privitoare la influența ambianțelor asupra examenului. Charle Richet este unul care a reușit să facă o astfel de încercare, examinând un copil talentat la muzică, deabia în vârstă de 3 ani, Pepito Arriola. Pepito nu putea să cânte convenabil la instrumentul său, decât în ambianța în care era obișnuit. Într'un mediu strein, el da greș. Dacă noi ne gândim la scriitorii numai, savanții n'au produs operele bune, decât printr'un mijloc determinat numai, și în condiții determinate.

Este drept că noi neglijăm foarte mult acest capitol al condițiilor determinate. Este necesar spre acest scop un laborator portativ, care poate fi repede schimbat într'un atelier în care să se procedeze apoi la examinare. Obiecția e justă, dar numai în cazul când avem de-a face cu indivizi cari au mai profesat acea profesiune, dar ce se întâmplă cu cei cari n'au mai profesat nici o profesiune până în momentul examenului? Pentru aceste cazuri afirmarea lui Link nu poate avea valoare;

b) Cel care dirijază experiența e necesar pe cât e posibil, a pune pe individ într'o atmosferă de seriozitate și deplină obiectivitate. E nevoie mai înt i a pregăti subiectul, bine înțeles ținând seama de individualitatea lui.

Este bine a se începe cu chestiuni cât se poate de simple și de atrăgătoare prin interesul lor, de o manieră de a captiva interesul subiectului. Pe urmă vom căuta a-l introduce din ce în ce în chestiunile cele mai serioase și mai dificile;

c) Ne vom feri a examina pe candidați împreună, pentru că am risca să-i examinăm nu din punct de vedere profesional.

În aceste cazuri intră în joc emulația și amorul propriu. Sau scopul nostru nu ne este să examinăm acțiunile acestor doi factori, căci este clar că avem de-aface cu doi factori cari lucrează în direcții diferite. Baumgarten, într'o lucrare a sa despre „Amorul propriu“ a făcut observația că emulația și amorul propriu, diminuează rendementul, care fără stimulenți, lucrau mai mult, în timp ce la acești stimulenți dădeau un rendement mai slab.

Psihologia opririlor este puțin studiată, pentru că se poate determina dacă sentimentul de amor propriu nu creiază o piedică de rendement. Dar avem de-aface cu diferite feluri de amor propriu. Sigur că numai în cazuri speciale vom putea fi obiectivi când avem a face cu un individ obișnuit a lucra în astfel de condiții;

d) Nu este recomandabil a se trece subiectul înaintea mai multor examinatori cum este cazul în cele mai multe laboratoare, Examinatul va găsi totdeauna în forma aceasta ceva nou. În cazul unui examinator numai, se câștigă încrederea;

e) Examinatorul va fi foarte atent ca nici prin aerul său, nici prin mimică sau alte manifestări a sentimentelor sale, să nu dea a înțelege subiectului dacă răspunsurile sale

sunt bune sau rele, pentrucă s'ar putea ajunge la intimidarea subiectului. S'a făcut această constatare cu ajutorul tremometrului lui Moede, unde fiecare eroare era indicată printr'o sonerie și unde foarte ușor se putea observa când subiecții deveneau nervoși. Se putea astfel observa când subiectul are puterea de-a reveni, corectându-se îndată, sau mai bine zis, dacă are conștiința lucrului său activ.

Christiaens, crede că în teste nu se poate duce o judecată asupra rendementului prezent, ci putem stabili doar timpul caracteristic unui anumit lucru, prin calitatea rezultatelor câștigate.

Martha Moers, a studiat influențele asupra unui examen destinat să măsoare lovitura ochiului de influențele date asupra greșelilor. Ea a ajuns la rezultatul că în general, cunoștința greșelilor a scoborât mult importanța sa, dar din zece persoane experimentate au fost două cari au manifestat o înrăurire de greșeli în timpul comunicării;

f) Modulul de întrebuițare, al unui test de o manieră determinată, e necesar a i se da o formă cât mai clară și precisă posibil.

Cel care dirijază examenul, trebuie a poseda toate instrucțiunile pentru a putea convinge pe subiect de însemnătatea problemei, pe care trebuie să o și înțeleagă;

g) Un test dat exact totdeauna și în aceleași condiții, ore și chiar zile, lumină, temperatură etc. În cazul când condițiile diferă și rezultatele vor fi diferite;

h) Este de mare importanță ca cel ce conduce examenul să fie stăpân pe sine, — obiectiv.

E bine a-și concentra toată atenția asupra subiectului. Orice schimbare a examinatorului se transmite foarte ușor și asupra celui experimentat;

i) Experimentatorii trebuie necondiționat a fi înzestrați cu un perfect spirit de observație, tact și aptitudini combinatorii. E mai de preferat un bun examinator față de un test rău, decât invers.

Pentru stabilirea rezultatelor finale e bine a se ține seamă de regulile pe care Frantz Weigl le-a stabilit și cari sunt următoarele:

1. Numai devierile puternice dela medie sunt hotărâtoare pentru determinarea aptitudinilor sau inaptitudinilor. Acolo unde apar lipsuri puternice trebuie sfătuit candidatul la renunțare, iar acolo unde se observă însușiri cu deosebire bune, se va recomanda profesiunea respectivă.

2. Nu o singură experiență să hotărască asupra unei forme anumite a specificității psihice, ci totdeauna mai multe.

Pentru una și aceeași latură a specificității psihice să fie întrebuițate diferite forme de experiențe.

Pentru teste e importantă regula stabilită de Stern „Psihologia diferențială”. Mijlocul de examinare întrebuițat să nimerească într'adevăr esențialul actului psihic care interesează.

3. În cazul testelor e de-o deosebită însemnătate să fie observate toate condițiile secundare de pildă, naturile fricoase, timide, cu o anumită dificultate în executarea testului, care nu trebuie judecată ca o inaptitudine. Trebuie ținut seama ca persoanele examinate să nu fie obișnuite cu proba asupra căreia sunt cercetate.

4. Fiecare candidat să fie examinat numai asupra însușirilor cerute în mod special de profesiunea respectivă.

5. În cazul îndrumării profesionale, trebuie subliniat că o inaptitudine profesională nu atrage după sine inferioritate intelectuală sau morală. Adică: Orientarea profesională, nu trebuie în nici un chip să producă descurajare.

6. Toate constatările nu trebuie să servească orientării pozitive, deoarece această problemă e deabia la început.

Iată deci problema orientării pe terminate.

Pentruca totuși să avem o sistematizare de idei îmi veți permite a reveni pe scurt asupra problemelor tratate.

Vom avea deci în domeniul orientării profesionale să ținem seama de următorii factori; pentru a putea duce la îndeplinire o cât mai frumoasă operă.

A) Persoana pe care voim s'o îndrumăm.

B) Profesiunea spre care se îndreaptă.

C) Piața muncii.

Concomitent cu aceste considerațiuni, un adevărat examen de orientare profesională va trebui să parcurgă calea arătată în decursul acestei lucrări.

Acestea făcându-se vom putea observa cum problema orientării profesionale se poate mărgini la doi termeni foarte simpli.

Ea se muncește pe deoparte de a găsi profesiunile cari convin indivizilor. Acești termeni sunt solidari unul față de altul și nu se pot separa.

Asupra acestor examinări nu se va trece cu ușurință.

Se va proceda foarte minuțios, întrebându-se toate aparatele posibile. Numai în aceste condiții făcut un examen, vom putea veni cu o operă pozitivă în acest domeniu.

Datorită acestei însemnate opere, s'a ajuns la foloasele colosale înregistrate până acum mai mult în țările streine.

Foloasele orientării profesionale, s'au constatat din trei puncte de vedere:

I. Individuale.

II. Sociale.

III. Naționale.

Cred că este inutil a mai arăta cari sunt amănunțit aceste foloase, pe cari Dl Ștefănescu-Goangă, pe lângă alți mulți ni le arată în lucrarea Domniei-Sale „Selectia capacității și orientarea profesională — Cluj, 1929.

Din cele rezultate reese că: Problema orientării profesionale, e o problemă din ce în ce mai necesară în toate domeniile de

muncă. Deaceea, interesul fiecărei țări trebuie să fie în spre a înlătura orice risipă de energie umană, să inițieze în mod rațional forțele sale vitale, prin organizarea științifică a muncii și îndrumarea tinerilor spre profesiuni diferite cu aptitudinile fiecăruia și cu nevoile sociale.

Atât statul deci, cât și diferitele categorii de societăți și organizări sociale, trebuie să stea în ajutorul unei cât mai temeinice organizări a orientării profesionale.

Până în prezent sunt laudabile începuturile făcute la noi în țară prin birourile S. T. B. și acele de pe lângă catedra de psihologie din București. Numai în acest fel vom putea ajunge acolo încât munca să fie la cea mai înaltă treaptă, cea a muncii profesionale, în care omul lucrează metodic, științific, disciplinat și liber, pe baza aptitudinilor sale creatoare celei mai însemnate, iubindu-și profesiunea și având caracter, cum menționează Dl prof. Rădulescu Motru.

Vom forma în acest fel cea personalitate profesională, omul viitorului, care nu este altceva decât idealul de personalitate al distinsului nostru profesor.

În acest fel făcută orientarea profesională, vom ajunge la îndeplinirea întru toate a imperativului acestei probleme:

„Om potrivit, la loc potrivit“.

Dimitrie D. Roman,

învățător.

Sadu—Sibiu.

Din frământările învățământului

Dela alcătuirea legii școlare a anului 1925 și până astăzi, s'a discutat mult programa de învățământ, durata anilor de școală, învățământul practic, pregătirea învățătorilor pentru cursul supra-primar și rezultatul discuțiilor este că, programa a rămas nemodificată (cum și trebuie să rămână), durata anilor de școală aceiași, pregătirea învățătorilor nu unde ar trebui să fie; iar învățământul practic se îndeplinește cam în același fel ca și la începutul reformei școlare, cu rezultate de parte

de așteptările legii și aceasta nici nu-i mirare, fiindcă o reformă școlară, așa cum este prevăzută în legea școlară a anului 1925, nu se poate aplica și executa în toată complexitatea ei așa de ușor, din mai multe motive.

Cei șapte ani de școală, prevăzuți în lege, sunt suficienți pentru exhaustarea cu temeii a materiei cuprinsă în programa de învățământ și care trebuie neapărat împărtășită viitorului cetățean înzestrat cu largi drepturi de participare la viața de stat.

Deci, nu prin reducerea materiei și a anilor de școală, se poate rezolva, în mod mai satisfăcător, problema învățământului primar, ci prin înmulțirea anilor, dela 7 la 8, urmând ca în școala primară să se între cu 6 ani și să se termine, ca și astăzi, cu 14 ani. Materia clasei I-a să se învețe în doi ani. În anul I-iu, abecedar partea I-a și din aritmetică operațiuni în cadrul numerilor 1—20; iar în anul al II-lea, abecedar partea II-a și din aritmetică operațiuni în cadrul numerilor 1—100.

În felul acesta materia clasei I-a s'ar putea prelucra și exhausta cu răgaz, punându-se o bază solidă întregului învățământ, întocmai ca și la o clădire. Faci temelia bună, asigură durabilitatea clădirii; o faci slabă, șubredă va fi întreaga clădire. Faci în fugă materia clasei întâia, ajungi ca majoritatea elevilor în cl. III-a și a IV-a să nu știe ceti, scrie și socoti, sau mai corect zis, să scrie, citească și socotească foarte prost.

La sate, în loc de-a avea școli de copii mici și școli primare fără cele trebuincioase învățământului, mai bine să funcționeze în fiecare sat numai o școală primară pusă în condițiuni prielnice de activare. Școalele de copii mici să rămână la orașe, în satele mai înstărite și în localitățile cu minoritari, dela 4—6 ani. Învățătoarele școalelor de copii mici, cari ar rămâne fără post în acest învățământ, să fie trecute în învățământul primar clasa I-a.

În consecință deci, pentru aplicarea legii și a programei analitice existente ar trebui următoarele:

1. Manuale școlare cât mai perfecționate și pentru aceasta se cere timp și nu preocupări continue cu schimbarea programei și a legii școlare, căci atunci se dă dovadă de o prea mare ușurătate și nestabilitate în mentalitatea, gândirea și legiferarea celor competenți, iar autorilor de cărți didactice li se răpește siguranța și timpul recerut spre a-și pune toată priceperea în perfecționarea cărților.

2. Frecvență școlară regulată prin aplicarea dispozițiilor legii școlare.

3. 30 elevi de învățător.

4. Școli înzestrate cu tot ce trebuie bunei lor funcționări.

5. Durata învățământului de 8 ani (6—14).

6. Învățători cu pregătire cât mai bună, universitară chiar, întrucât prin aceasta s'ar contribui la ridicarea prestigiului învățătorului și ar fi pus în posibilitatea intelectuală și morală de-a putea răspunde cu rezultate cât mai evidente cerințelor culturale și sociale acolo unde este pus să activeze.

7. Reducerea școalelor de copii mici la sate și înmulțirea posturilor în învățământul primar.

8. O retribuție cinstită, la timp dată și respectarea drepturilor câștigate (legiferați).

9. Personal de control selecționat dintre învățătorii de grad I-iu, dar nu prin examene, ci pe bază de merite, câștigate în munca desfășurată în și afară de școală.

10. Învățământ complimentary cu durata dela 1 Noembrie și până la 30 Aprilie, la sate, cu o vacanță de 4 zile la Crăciun și 4 zile la Paști.

11. Camerele agricole și serviciul agronomic să înființeze pe județe ferme de model pentru învățământul practic, unde să se învețe, în curs de 2 ani, cultura rațională, creșterea vitelor, a porcilor, pomilor, galițelor, selecționarea bucatelor, cu un cuvânt, tot ce privește promovarea economiei naționale. Aceste ferme să se înființeze pe lângă școlile normale, unde să-și însușiască viitorii învățători, în mod practic, cunoștințele economice necesare, iar comunele să fie obligate a trimite pe spesele lor și ale județului un anumit număr dintre absolvenții cei mai buni ai școlii primare.

Partidul de guvernământ, care va executa aceste deziderate cerute în continuu de întreg corpul didactic, va ieși de pe urma acestor realizări de interes național, înălțat și apreciat.

Aceasta este calea cea mai ducătoare la prosperitatea României mari de astăzi și ridicarea ei în rândul țărilor mai civilizate căci altfel, toate programele și toate încercările pornite din interes de propășire națională, vor rămâne departe de-a da roadele dorite.

Deci nu reformarea și reducerea materiei învățământului să fie preocuparea partidului dela putere și a celor cari se vor mai succede la cârma statului, ci aflarea posibilităților pentru executarea dezideratelor sus spe-

cificate și atunci neamul nostru românesc va merge cu pași simțitori și siguri spre înflorire și progres.

Sibiu, la 2 Ianuarie 1936.

S. Dragoman, inv.

Din tainele numerelor

Matematica cu tâlc

Știm că Matematica nu e prea iubită. Dar mai știm că ea e truda cea de toate zilele a învățătorilor noștri în școala primară. Tocmai de aceea socotim folositor să punem sub ochii lor, câteva din tainele acestei științe a numerelor. Nu însă sub forma aridă și distrugătoare de interes al lecțiilor, ci sub forma atractivă a unor recreații matematice, cari sperăm că vor stârni interes în rândurile cititorilor noștri. Din felul cum va fi primită această nouă rubrică vom vedea dacă într'adevăr ea răspunde unei simțite necesități.

Școlarul năzdrăvan

Ora 9... Dascălul intră în clasă... Are lecția de Aritmetică... Dar gândul lui e în altă parte! (La câți nu ni s'a întâmplat?...) Trebuia să facă o cerere pentru avans din leafă, apoi să pregătească o conferință pentru o întrunire de mâine. Trebuia deci să poată lucra în liniște, neconturbat de gălăgia clasei.

O idee!... „Scoateți caietele și adunați toate numerele dela 1 până la 100. Adecă $1 + 2 + 3 + 4 + \dots$ și așa mai departe până la 100!“... Am câștigat cel puțin o jumătate de ceas — își zicea dascălul nostru! Nu și-a scos însă bine hârtiile din buzunar și nu s'a așezat bine la masă să scrie, când iată elevul X cu caietul: Eu am terminat, mi-a ieșit 5050! Mirat și plictisit, dascălul a crezut că-i o farsă. Curiozitatea însă l-a făcut să cerceteze năzdrăvania elevului. Rezultatul era bun! Ca să poată, totuși lucra, în liniște i-a mai dat să adune toate numerele dela 1 la 1000. Acum l-a înfundat! De unde... N'au trecut două minute și elevul aduce triumfător caietul; rezultatul bun: 500.500! (În paranteză: povestea pare a fi autentică; elevul năzdrăvan a devenit mai târziu mare matematician).

Sunteți curioși să știți cum a procedat elevul nostru?

A scris toate numerile dela 1 la 100, pe două linii. Și anume: primele 50 de numere le-a scris în linia I (dela stânga la dreapta),

iar în linia a doua a continuat să scrie numerele dela 51 la 100, însă le-a scris dela dreapta la stânga (cum se vede mai jos). După cum se vede s'au format astfel 50 perechi de numere pe care școlarul nostru le-a adunat *vertical*, obținând la fiecare pereche suma 101. În total are deci de 50 ori suma 101, ceea ce face: Suma generală = $50 \times 101 = 5050$.

$$\begin{array}{r} \downarrow \quad 1 + \quad 2 + \quad 3 + \quad 4 + \dots + 49 + 50 \quad \downarrow \\ \downarrow 100 + 99 + 98 + 97 + \dots + 52 + 51 \quad \leftarrow \\ \hline \text{Suma: } 101 + 101 + 101 + 101 + \dots + 101 + 101 = \\ = 50 \times 101 = 5050 \end{array}$$

Pentru a face suma numerelor dela 1 la 1000, a observat la fel, că se pot forma 500 de perechi de numere cari dau tot suma de 1001, deci suma totală va fi

$$500 \times 1001 = 500.500.$$

În ambele cazuri suma 101 (respectiv 1001), o găsim adunând primul număr cu ultimul număr din șir.

Nu e greu de observat că felul acesta de a calcula este de o mare ușurință. Gândiți-vă numai, că pentru a avea suma numerelor dela 1 la 1000 ar trebui să adunați 50 coloane de câte 20 numere fiecare!... Muncă plictisitoare și fără rost.

Dacă-i așa, puteți învăța — cu mică osteneală — să adunați repede orice șiruri de numere. Cine are curiozitatea, să citească cele ce urmează!

În viața de toate zilele putem întâlni multe șiruri în cari numerele urmează după o *anumită regulă* (de ex. fiecare număr — sau termen — din șir să fie cu 2, cu 3,... mai mare decât cel precedent). Iată câteva exemple:

Șirul numerelor cu soț: 2, 4, 6, 8,...

" " fără soț: 1, 3, 5, 7,...

" " din 5 în 5: 5, 10, 15, 20,..*)

Pentru a afla suma unui asemenea șir trebuie să cunoaștem numai trei numere și anume:

1. Primul număr — sau termen — din șir;
2. ultimul termen din șir;
3. câți termeni sunt în șir, adică numărul termenilor.

Atunci suma tuturor numerelor din șir se află astfel:

adunăm primul cu ultimul termen: suma lor o înmulțim cu numărul termenilor și produsul aflat îl împărțim cu 2:

$$\text{Suma} = \frac{(\text{Primul} + \text{Ultimul}) \times \text{numărul termenilor}}{2}$$

Se va înțelege mai bine din câteva exemple:

1. Suma primelor 48 numere întregi din șirul natural al numerilor este:

$$\frac{(1 + 48) \times 48}{2} = \frac{49 \times 48}{2} = 1176.$$

2. Suma primelor 50 de numere cu soț este:

$$2 + 4 + 6 + \dots + 98 + 100 = \frac{(2 + 100) \times 50}{2} = 2550$$

3. Suma primelor 20 numere fără soț este:

$$1 + 3 + 5 + \dots + 39 = \frac{(1 + 39) \times 20}{2} = 40 \times 10 = 400$$

Și dacă cititorii s'au plictisit deja citind înșirarea acestor reguli, poate prea aride, iată o problemă care nădăduim că-i va interesa:

Un grădinar are să ude în fiecare dimineață 48 pomi așezați într'un singur șir, la interval de 5 metri unul de altul. Fântâna din care ia apă se găsește la o distanță de 10 m. de primul pom și pe aceeași linie cu ei. Cât drum face grădinarul până udă toți pomii știind că trebuie să ducă la fiecare pom o găleată (și n'are decât una)?

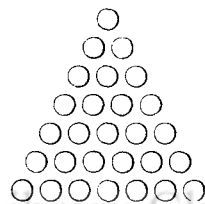
Ușor vedem că primul drum — dus și întors — este de $10 + 10 = 20$ m. Al doilea

drum e de $(10 + 5) + (10 + 5) = 30$ m. Al treilea drum e: $20 + 20 = 40$ m. Ș. a. m. d., ultimul drum fiind: $(47 \times 5 + 10) \times 2 = 245 \times 2 = 490$ m. (fiindcă între cei 48 pomi sunt 47 intervale à 5 m.) Avem de făcut prin urmare, suma: $20 + 30 + 40 + 50 + \dots + 490$ care are 48 termeni. După regula de sus avem:

$$S = \frac{(20 + 490) \times 48}{2} = 510 \times 24 = 12240 \text{ m. adică}$$

12 km. 240 m., un drum... cât de bun!

Dar în câte cazuri nu se poate aplica regula de mai sus?... Ați văzut desigur cum sboară cocorii. Înainte merge unu, apoi doi, apoi 3 cocori ș. a. m. d., formând un triunghi. Știți, fără îndoială, cum se așează bârnele, într'o stivă, sacii la moară, ghiulele sferice etc. În rândul de jos 10, peste el 9, apoi 8 ș. a. m. d. până la vâri se pune 1:

Cum se așează bârnele, sacii sau ghiulele.

Dacă ne-ar trece prin cap să numărăm câți cocori sunt într'un stol, câți saci, bârne sau ghiulele sunt într'o grămadă, aplicând regula de sus, am socoti foarte repede, căci ne-ar ajunge să numărăm câți sunt în rândul ultim și câte rânduri sunt în total.

Și pentru ca să nu uităm până la cronica viitoare, cele ce-ați citit aici, puteți încerca să-i ajutați copilului din problema următoare:

Un copil trecând pe lângă o grămadă de 100 pietre e întrebat de drumar dacă n'ar vrea să așeze pietrele dealungul drumului în linie dreaptă la distanță de 2 m. una de alta, luând pe rând numai câte o piatră din grămadă. Băiatul repede se angajează, socotind că în câteva minute va termina lucrul. Se întreabă cât drum va face cu totul și în cât timp va termina lucrul, făcând 4 km. pe oră?

A. Calculator.

N. B. Întrebări, răspunsuri, păreri, propuneri din partea cititorilor, referitoare la această rubrică se primesc la red. cu indicația „Pentru dl A. C.”

*) Asemenea șiruri se numesc progrese aritmetice.

Privire asupra învățământului primar din județul Sibiu

Învățătorii din această parte a țării au luptat în trecut pentru ideea națională și au ținut vecinic lumina candelii aprinsă pregătind poporul pentru marea zi a înlăptuirii idealului național, iar astăzi când ne vedem liberi, într'o mândră, frumoasă și bogată țară, în scumpa noastră Românie, acești apostoli ai neamului vor urma calea înaintașilor, dând ascultare conducătorilor harnici ai școlii românești.

Ca unul care de 10 ani, mă găsesc în controlul și administrația școlară din județul Sibiu, voi face o scurtă privire asupra mersului învățământului județului nostru.

Legea învățământului primar din 1924, îndată după promulgare, a fost pusă în aplicare în tot cuprinsul județului. Prin sfaturile înțelepte date de autoritățile școlare superioare, cursul supraprimar a luat ființă pe lângă toate școlile primare din județ. Prin conferințe ținute de organele de control, am căutat să arătăm învățătorimii și poporului, că cele 3 clase înființate peste cele 4, stau în legătură cu viața de după școală a elevului. Le-am arătat că așa e în Franța, Elveția și în alte țări mai civilizate ca noi.

Frecvența școlară, putem spune, este destul de normală. În anii din urmă, poporul, nu-și da bucurios copiii la școală, ba cursul supraprimar era amenințat cu desființarea. Acum putem afirma că lucrurile s'au îndreptat enorm și părinții își trimit copiii la școală, atât pe cei din cursul inferior, cât și pe cei din cursul supraprimar.

S'a căutat să se aplice programa analitică, ținându-se cont de caracterul regional și local prevăzut în lege. În fiecare Sâmbătă se ține ora de șezătoare a copilului, unde recapitulându-se lecțiile învățate, elevii sunt puși în legătură cu viața și trecutul neamului nostru.

Am căutat să înființăm cursuri de adulți, așa în anul 1925—1926 au funcționat aceste cursuri pe lângă 36 școli, predând 73 învățători la 1413 elevi în 542 ore săptămânale.

În anul școlar 1933—34 au funcționat 13 cursuri de adulți cu 172 elevi. Numărul alfabeților scade din zi în zi. În anul curent școlar ne-am îndreptat privirile prin înființarea cursurilor de adulți la sate, iar în orașe în cazărmi și fabrici.

Atelierile școlare nu au de scop ca să creeze din elevi maeștri, ci să îndrumeze pe copilul de 12—16 ani să capete gustul muncii manuale, să aprecieze munca altora și să-și creeze singuri obiectele de primă necesitate.

Atelierile școlare în județul Sibiu, la primul semnal dat de lege, au luat ființă, așa că în anul școlar 1925—1926, au funcționat:

27	„	ateliere separate de clasă
28	„	lucrează în clasă.
8	„	închiriate.

În total 63 ateliere, unde s'a lucrat la băeți tâmplărie, confecționând obiecte ce se pot folosi în gospodăria fiecărui om, sau din cele ce trebuiesc școlii: cuiere, reparare de bănci, cutii pentru lemne, vase pentru flori, rame pentru tablouri, corpuri geometrice ș. a. În

atelierelor de fete: cusături la mașină de șorțuri, țesutul de pânză de șervete, lucrutul de covoare, de cusături naționale, etc.

Organizarea acestor ateliere, precum și conducerea lor s'a încredințat învățătorilor, cari s'au distins la cursurile practice de lucru manual, ținute la școlile normale din Sfântul Gheorghe, Brașov și Deva. În județul Sibiu, comitetul școlar județean a spesat peste 400.000 Lei cu ținerea de cursuri cu învățătorii și procurarea de unelte. Suntem mândri, că județul Sibiu n'a îngreunat bugetul cu măeștri și măestre pentru atelierelor școlare, deoarece învățătorii și învățătoarele și-au dat seama, că ei sunt în măsură mai largă a-se apropia de elevi, decât măestrul, care aplică un alt tratament. Expozițiile județene, cele de plasă, precum și cele aranjate la fiecare școală, cu ocazia cercurilor culturale și serbările de fine de an au fost dovada, că publicul mare, părinți și elevi, iubesc deopotrivă și îndrăgesc aceste ateliere. Ne vom nizu, ca aceste ateliere să-și continue munca sfântă, munca practică, care, după cum spune dl profesor G. G. Antonescu, „desvoltă diferite virtuți necesare în viață: răbdarea, ordinea, prudența, atenția, dar mai presus de toate întărește în sufletul elevului încrederea în sine, bazată pe sentimentul putinței de a face ceva, de a lucra cu folos”.

Cu puține excepții, mai fiecare școală își are grădina școlară, unde li se dau cunoștințe elevilor în ce privește pomicultura, legumicultura și apicultura. Pomicultura a început a lua un avânt destul de mare în județul Sibiu. Învățătorimea care a luat și ia parte la cursurile organizate de prefectura județului și camera de agricultură, în comuna *Sibiul*, își face cu prisosință datoria, răspândind acest ram care aduce foloase frumoase poporului.

La fel va lua un avânt apicultura. Desp. județului Sibiu al „Astrei”, a început să țină cursuri de apicultură cu preoții și învățătorii în comuna Mag, sub conducerea harnicului preot Alexandru Vlad.

Tot Desp. Sibiu al „Astrei”, a ținut, cu 17 învățătoare, un curs de gospodărie la Porcești, și cari, la rândul lor, țin cursuri la

școlile lor cu elevele și cu adultele, precum și la cercurile culturale.

Vom căuta, ca după ideile concepute de dl Ministru Dr. C. Angelescu, să înființăm cursuri cu măestre ambulante și unde elevele și adultele vor învăța să pregătească mâncări din alimentele pe cari le au.

Am stăruit și vom stăru dela școală, ca fiecare să-și aibă muzeul său și de care să se folosească în orice împrejurare, la predarea diferitelor materii. Pentru îmbogățirea muzeelor școlare, am făcut un bun început, înființând un curs de „*Dermoplastică*” pentru împăiatul paserilor și animalelor, și la care a luat parte 20 învățători, cari toți sunt îndrumați de a ține ei cursuri cu colegii din jur. Vom cerceta frumosul muzeu din Comarnic—Prahova.

Cooperativelor școlare le-am dat și le vom da toată importanța, în conformitate cu cerințele vremii și ale dezvoltării vieții sociale.

Vom căuta a pătrunde în cele mai mici amănunte ideile slevate de Asociația patriotică, *Straja țării*, patronată de iubitul nostru Suveran, organizând elevii școlilor primare până la etatea de 18 ani, în conducerea de sine, respectarea simțului față de aproapele și crescând această generație, viitorul de mâine al țării, în iubirea față de țară și tron.

Învățătorii să cultivă prin cele 15 cercuri culturale, cari funcționează în județ, ținând ședințe intime unde se discută chestii profesionale, cari îi privesc, iar în ședințele publice, țin conferințe poporului din diferite domenii.

I învățătorimea din acest județ conștie de menirea sa, dă tot concursul societății culturale „Astra”, ținând conferințe pentru luminarea și îndrumarea poporului. În anul trecut 132 învățători au ținut 394 conferințe. Tot învățătorii conduc bibliotecile societății culturale „Astra”, la sate, care în fiecare comună are câte o bibliotecă.

Tot învățătorii din acest județ, conduc 27 coruri mixte, cari sunt înființate tot în cadrele „Astrei”, cântând în biserică la sfânta liturghie și alte cântări populare și patriotice.

Învățământul confesional minoritar, decurge în mod mulțumitor. La inspecțiile făcute de

organele de control s'a constatat că membrii corpului didactic, caută să se achite destul de serios de datorințele lor. Limbei române i se dă importanța cuvenită, geografia și istoria țării încep a fi pătrunse tot mai adânc.

Caut să fac o comparație pe bază de cifre asupra mersului învățământului din acest județ atât la cel de stat, cât și minoritar în anii 1923—1924, 1925—1926, 1933—1934, și 1934—1935.

Situația învățământului primar din județul Sibiu, în anul 1923—1924.

Școalele primare de stat rurale :	86	
urbane : 5 — total	91	
cu 11.336 elevi înscriși și din cari au cercetat regulat	10.612	
Absolvenți ai cursului primar	1037	
Corpul didactic la școale primare de stat rurale	197	} 222
urbane	25	
Școalele de copii mici de stat rurale urbane 3. — Total	8	
cu 452 elevi înscriși și din cari au cercetat regulat	447	
Corpul didactic la școalele de copii mici de stat rurale	5	} 8
urbane	3	

Situația învățământului primar din județul Sibiu, în anul 1925—1926.

Școalele primare de stat rurale 90, urbane 6 — total 96, cu 10.817 elevi înscriși și din cari au cercetat regulat	9990	
Absolvenți ai cursului primar		
Corpul didactic la școalele primare de stat rurale	236	} 262
urbane	26	
Școalele de copii mici de stat rurale 24, urbane 3, — total 27, cu 1691 elevi înscriși și din cari au cercetat regulat	1533	
Corpul didactic la școale de copii mici de stat rurale	25	} 29
urbane	4	

Situația învățământului primar din județul Sibiu, în anul 1933—1934.

Școalele primare de stat rurale 95, urbane 5, — total 100, cu 18.731

elevi înscriși și din cari au cercetat regulat	15.857	
Absolvenți ai cursului primar	816	
Corpul didactic la școale primare de stat rurale	307	} 347
urbane	40	
Școalele de copii mici de stat rurale 40, urbane 6, — total 46, cu 3097 elevi înscriși și din cari au cercetat regulat	2739	
Corpul didactic la școalele de copii mici de stat rurale	42	} 52
urbane	10	

Situația învățământului primar da stat din județul Sibiu, în anul școlar 1934—1935.

Școalele primare de stat rurale :	96	
urbane :	6	
Total	102	
cu 19.114 elevi înscriși și din cari au cercetat regulat 17.880 elevi.		
Absolvenți ai cursului primar	1378	
Corpul didactic la școale primare de stat rurale	326	} 369
urbane :	43	
Total	369	
Școale de copii mici de stat rurale :	39	
urbane :	7	
Total	46	
cu 2857 elevi înscriși și din cari au cercetat regulat 2699 elevi.		
Corpul didactic la școale de copii mici de stat rurale	42	} 54
urbane :	12	
Total	54	

Învățământul primar minoritar 1923—1924.

Școale primare minoritare rurale :	34	
urbane : 10 — total	44	
cu 6282 elevi înscriși, au cercetat regulat	6212	
Absolvenți ai cursului primar min.	432	
Corpul didactic la școale primare minoritare rurale	103	} 147
urbane	44	
Școale de copii mici minoritare rurale : 2, urbane : 5, total 7, cu 437 elevi înscriși, au cercetat regulat :	437	

Corpul didactic la școale de copii
mici minoritare rurale. . . 2 } — 7
urbane . 5 }

Învățământul primar minoritar 1925—1926.

Școale primare minoritare rurale: 39
urbane: 11, total: 50
cu 6396 elevi înscriși, au cercetat
regulat 6155

Absolvenți ai cursului primar mi-
noritar 345

Corpul didactic la școale primare
minoritare rurale 110 } — 154
urbane . 44 }

Școale de copii mici minoritare ru-
rale: 2, urbane: 2, total 4, cu 616
elevi înscriși, au cercetat regulat: 576

Corpul didactic la școale de copii
mici minoritare rurale. . . 2 } — 6
urbane . 4 }

Învățământul pri: ar minoritar 1933—1934.

Școale primare minoritare rurale: 39
urbane: 11, total . 50
cu 8617 elevi înscriși, au cercetat
regulat 8485

Absolvenți ai cursului primar min. 380

Corpul didactic la școale primare
minoritare rurale 172 } — 216
urbane . 44 }

Școale de copii mici minoritare ru-
rale: 3, urbane: 6, total 9, cu 1176
elevi înscriși, au cercetat regulat: 1162

Corpul didactic la școale de copii
mici minoritare rurale. . . 3 } — 15
urbane: 12 }

Învățământul primar minoritar 1934—1935.

Școale primare minoritare rurale: 39
urbane: 11, total 50, cu 9646 elevi
înscriși și din cari au cercetat re-
gulat 9254

Absolvenți ai cursului primar min. 396

Corpul didactic la școale primare
minoritare rurale 172 } — 216
urbane 44 }

Școale de copii mici minoritare ru-
rale: 3, urbane 6, total: . . . 9

Corpul didactic la școale de copii
mici minoritare rurale. . . 3 } — 15
urbane . 12 }

Elevi înscriși la școale de copii
mici minoritare 1464, au urmat
regulat. 1442

Am lăsat capitolul cel mai important, con-
strucțiile școlare, la urmă. Voi insista mai
mult asupra școalelor primare de stat, de-
oarece școalele primare confesionale mino-
ritare, cu mici excepții, își au edificiile destul
de corespunzătoare.

În majoritate învățământul de stat se face
și astăzi în edificii, proprietățile bisericilor
ortodoxe și greco-catolice.

Școale primare:

1. 54 Școale primare, cu 162 sale de în-
vățământ, țin lecții în edificii con-
fesionale.
2. 42 Școale primare, cu 160 sale de în-
vățământ, țin lecții în edificii, pro-
prietatea statului, comunelor, de nou
construite sau transformate.
3. 6 Școale primare, cu 9 sale de învă-
țământ, țin lecții în edificii închiriate.

Total 102 școale primare de stat cu 331 sale
de învățământ.

Școale de copii mici:

1. 5 Școale de copii mici, cu 6 sale de
învățământ, țin lecții în edificii con-
fesionale.
2. 31 Școale de copii mici, cu 38 sale
de învățământ, în edificii proprie-
tatea statului, comunelor, de nou
construite sau transformate.
3. 11 Școale de copii mici, cu 11 sale
de învățământ, țin lecții în edificii
închiriate.

Total 47 școale de copii mici, cu 55 sale
de învățământ.

În ce privește construirea noilor localuri de
școale, sau transformarea lor, am avut spri-
jinul larg și animația dată de dl Ministru al
Instrucțiunii Dr. C. Angelescu, concursul ne-
limitat al dlui prefect Dr. N. Regman, precum
și spiritul înțelegător și de jertfă al primă-
riilor comunale și al cetățenilor.

Fie ca această scurtă dare de seamă și
realizările arătate în ea să servească tuiurora
de indemn și râvnă pentru înaintarea școalei
primare, întărirea și înflorirea scumpei noas-
tre țări.

Ioan Dragomir
revizor școlar

Noi și Vecinii

(Continuare)

Fiecare soldat — cetățean
Fiecare cetățean — soldat

Lozinca trăgătorului

ASOCIAȚIA TRĂGĂTORILOR POLONEZI

A fi invins și a nu te supune însemnează izbândă,
A învinge și a sta pe lauri — dezastru.

I. Pilsudski

Poporul Polonez, căruia se datorește redobândirea existenței sale ca stat independent, a putut să devină astăzi o forță atât de puternică numai datorită acestei Asociații a Trăgătorilor.

Ei fiind greu apăsați de cele trei puteri asupritoare ca: Germania, Rusia și Austria, au pregătit în repetate rânduri revolte pentru redobândirea și neatârarea țării și a poporului, revolte cari n'au avut succese până în momentul izbucnirii războiului cel mare.

Nici minunea, nici întâmplarea și nici diplomația n'ar fi putut să readucă la viață o putere mare ca Polonia, dacă în rândurile lor, în decurs de o sută și ceva de ani de sclăvie, n'ar fi persistat acel instinct de revoltă în contra odiosului act săvârșit de cei trei asupritori.

Mărturia acestei stări de lucruri, au fost insurecțiunile naționale din anii 1794, 1830 și 1863. După tragicul sfârșit al răscoalei din 1863, Pilsudski începe lupta armată contra asupritorilor, organizând, la Varșovia, în 1904 (în timpul războiului ruso-japonez), prima organizație armată, aprinzând prin aceasta făclia mișcării revoluționare.

În anul 1908 se înființează la Lyow în mod secret „Asociația Trăgătorilor” apoi „Cohortele Trăgătorilor” și altele; toate acestea cu scopul pregătirii masselor pentru o nouă luptă armată contra asupritorilor.

Astfel „Asociația Trăgătorilor” pregătește cadrele Legiunilor Polone, în fruntea cărora I. Pilsudski, în timpul războiului mondial, a luptat contra Germaniei și Rusiei, jucând un rol decisiv la dezarmarea lor în anul 1918—1920.

În preajma redobândirii independenței în anul 1919 și cu aprobarea Mareșalului I.

Pilsudski, ia ființă, grație vechilor agitatori ai neatârării — organizațiunea, care moștenește numele istoric de „Asociația Trăgătorilor”.

Din jertfele și ostenelele soldatului gri, sub conducerea lui I. Pilsudski, Polonia Nouă, a luat ființă la o viață nouă, liberă și sănătoasă.

Tânăra generație a Poloniei independente, a luat acum în primire stindardul mișcării Trăgătorilor, înscriind pe el lozinca:

„Fiecare soldat — cetățean,
Fiecare cetățean — soldat”.

Scopul principal al Asociației Trăgătorilor este promovarea de buni cetățeni ai statului și de a mări puterea și valoarea poporului renăscut. După terminarea școlii elementare, urmează o perioadă de timp până la serviciul militar, perioadă în care cetățenii sunt lăsați în voia soartei, lipsiți de orice îngrijire din partea statului.

De aici urmează rolul trăgătorului care caută să întrebunțeze această perioadă, pregătind cetățenii pentru viitorul serviciului militar.

Trăgătorul face educația prin fapte. Conferințele, șezătorile, cursurile plictisitoare oboresc tineretul și nu dau nici un rezultat.

Cu ocazia aniversării de 25 de ani dela înființarea Asociației Trăgătorilor, s'au pus bazele unui concurs al muncii. Rezultatul acestui concurs a fost că: în toată Polonia s'au construit cu mâinile trăgătorilor, zeci de poligoane de tragere, căminuri, s'au îndreptat multe drumuri, s'au construit canale, etc.

Iată misiunea Asociației Trăgătorilor care o realizează prin:

1. Educația cetățenească.
2. Pregătirea membrilor pentru serviciul militar.
3. Propagarea educației fizice și a sporturilor.

a) Organizarea Asociației Trăgătorilor.

Asociația Trăgătorilor este organizată după sistemul teritorial. Celula de bază a organizației pornește dela comună, iar toate secțiunile de pe cuprinsul unui district de administrație, formează un district al Asociației Trăgătorilor, numit powiat.

Toate districtele pe cuprinsul unui corp teritorial, formează teritoriul regional al Asociației Trăgătorilor, numit Okreg.

Asociația este condusă de un Comitet Central, ales de către adunarea generală a delegaților. Tot în acest comitet intră, din oficiu, Comandantul superior al Asociației Trăgătorilor, care este numit de Ministerul Armatei. În posturile de comandanți ai teritoriilor Asociației Trăgătorilor sunt chemați ofițeri activi, cari îndeplinesc și funcția de inspectori de educație fizică.

b) Terenul și sfera de activitate a Asociației trăgătorilor.

Pe lângă scopul urmărit pentru formarea de buni cetățeni, Asociația trăgătorilor mai urmărește ca fiecare cetățean, indiferent de vârstă și sex, să știe trage cu arma.

Activitatea ei se întinde asupra tineretului care a terminat școala, dar n'a făcut încă armata, cât și asupra adulților, fără deosebire de etate.

În acest scop, Asociația Trăgătorilor organizează în toate satele și orașele, centre de educație cari au ca scop popularizarea ideii Asociației, în masele largi ale poporului.

c) Cadrul de activitate al Asociației Trăgătorilor.

Centrele de activitate, de instrucție, ca și de educație, este secțiunea. (Terenul de activitate este căminul, sala de cursuri), terenul sportiv, poligonul de tir, câmpul de exerciții și taberele.

Activitatea de educație se desfășoară în 4 grupe, după vârstă :

Puii de șoimi 14—16 ani

Juniorii 16—18 ani

Trăgătorii 19—21 „

A patra grupă se compune din rezerviști, din cari se recrutează instructorii.

În scopul pregătirii și uniformizării activității s'a înființat la Varșovia „Centrul de instrucție" al Asociației Trăgătorilor, unde se instruesc cadrele active și instructorii.

Activitatea educativă a Asociației Trăgătorilor.

I. Educația cetățenească.

Educația cetățenească tinde la formarea cetățeanului de inițiativă, făcându-l capabil de a lua oricând răspunderea destinului țării și a neamului.

La baza educației cetățenești este deșteptarea cultului pentru tradițiile cele mai sublime din viața și istoria neamului, iubirea de patrie, onoarea și respectul cuvenit marelui întemeetor al Poloniei renăscute, Mareșalul Pilsudski.

Centrul de educație cetățenească este căminul, unde, afară de prelegeri și convorbiri, Trăgătorii găsesc săli de lectură, cărți și reviste, radio, teatru, cor, distracțiuni etc. 90% din secțiile Trăgătorilor posedă căminuri proprii sau în localuri puse la dispoziție de autoritățile școlare.

Asociația Trăgătorilor are circa 8000 de biblioteci, dintre cari 1500 ambulante, are 30 orchestre, 550 de coruri și 493 cercuri teatrale.

Și în asemenea condițiuni trebuie să se desvolte o generație care să fie nu numai gata de orice muncă și jertfă, dar și plină de energie, care pusă în serviciul țării, o va înălța acolo unde o reclamă jertfa mucenicilor ei.

II. Pregătirea militară.

Aceasta are de scop de-a pregăti cât mai bine masele mari pentru apărarea țării. Activitatea pregătirii militare cuprinde : instrucția militară, tragerea la tir, știința teoretică și exercițiile pe teren.

Tragerea cu arma este sportul apărării naționale. Acest sport este condus de Asociația Trăgătorilor și răspândit în masele

largi ale populației, fără deosebire de profesiune și sex.

La acest sport iau parte activă: tineretul, muncitorii, intelectualii, precum și oamenii în vârstă. Exemplul îl dau chiar miniștri, reprezentanții dietei, ai senatului și alți oameni în vârstă, cari iau parte la concursuri pentru obținerea înșignei de trăgător (O. S.), recunoscută de stat.

În fiecare an se fac concursuri pentru obținerea înșignei de trăgător, dela copil și până la bătrân, indiferent de vârstă și sex. Aceste concursuri se fac pe județe unde Asociația Trăgătorilor își are poligoanele de tragere.

Armă are dreptul să poarte oricine, și nu se găsește familie unde să nu găsești 2—3 arme. În acelaș timp se dezvoltă și sportul de tragere cu arcul. În Polonia, sportul de tragere cu arma și tragere cu arcul, face parte din sporturile cele mai populare.

Când se deschide sezonul de tragere la tir, populația se bucură ca de o mare zi în istoria lui, luându-se ca deviză „zece lovituri pentru gloria Patriei”.

III. Educația fizică și sportul în org. Asociația Trăgătorilor.

Un factor important pentru existența unui popor, este sănătatea. Și acest lucru nu-l putem câștiga decât numai prin educația fizică.

În programul de educație fizică figurează: gimnastica, jocuri, distracții, jocuri sportive ca: Basket-ball, hand-ball, foot-balul, atletica ușoară, înotul, marșuri, boxul, ski, etc.

Fiecare membru sau membră a Asociației Trăgătorilor trebuie să se silească să obție un rezultat satisfăcător în acest domeniu, pentru a dobândi înșigna sportivă de stat „P. O. S.” care este mărturia aptitudinilor fizice ale fiecărui membru din Asociația Trăgătorilor.

Concursurile de educație fizică se fac sub conducerea instructorilor edificați, cari sunt pregătiți în căzarmile din Varșovia sau în taberele din centrele teritoriale de educație fizică.

Tot în domeniul educației fizice, Asociația Trăgătorilor se bucură de o mare popularitate a sporturilor ca: ciclismul, motociclismul,

hipismul și aviația, care în ultimul timp a luat proporții uimitoare și mai ales aviația fără motor.

Perioada de activitate cea mai intensă este vara. În întreaga țară iau naștere numeroase tabere de pregătire: militară, instructori, tabere pentru femei, pui de șoimi, juniori etc.

IV. Pregătirea profesională agricolă.

Ca membrii în Asociația Trăgătorilor 90% sunt fii de agricultori, a cărui ocupație și existență este pământul.

La această pregătire agricolă, iau parte circa 60.000 de membri, cari sunt repartizați în grupuri de 9—12, și fiecare grupă își are un instructor pregătit în această direcție. Cursurile se fac la țară pe pământul fiecărui din membri. Iarna, aceste grupuri sunt centralizate, ținând cursuri teoretice.

Scopul ce urmărește este pregătirea țăranului pentru o muncă rațională și cu un rod bogat. Statul le spune la dispoziție uneltele cele mai moderne, semințele cele mai bune, iar la sfârșitul fiecărui an le cere o dare de seamă despre rezultatul muncii lor. Deosemena expozițiile nu lipsesc din nici un oraș.

V. Activitatea femeii în Asociația Trăgătorilor.

Scopul către care tinde secțiunea feminină a Asociației Trăgătorilor, este menținerea vechilor valori ale femeii polone, precum și pregătirea ei alături de secțiunile Asociației Trăgătorilor.

Educația femeii, în Asociația Trăgătorilor, urmărește trei scopuri.

1. Educația cetățenească.
2. Educația fizică.
3. Pregătirea militară.

Nu mai puțin se insistă asupra necesității de a pregăti femeia la viața pașnică în menirea ei de mamă, soție, gospodină.

Activitatea socială a „Trăgătoarei” se manifestă în ocrotirea copiilor săraci, organizarea de bucătării pentru șomeri, îngrijirea mormintelor, etc.

În rezumat, „Trăgătoarele” colaborează cu tot zelul și multă tragere de inimă, alături

de secțiunile Trăgătorilor, purtând grije de căminuri, cusutul uniformelor, alimentarea pe timpul concursurilor și marșurilor, iar la nevoie dau ajutoare răniților, mijloace contra gazelor, intențență, munca de cancelarie etc.

Intr'un cuvânt, ele sunt gata oricând alături de fiii patriei lor.

VI. Colaborarea Asociației trăgătorilor cu străinătatea.

În străinătate Asociația are ca scop cimentarea frățească cu vecinii. Cel mai însemnat centru de acțiune al Asociației Trăgătorilor e Franța, care cuprinde 75 de secțiuni, cu circa 3000 de tineri. Această Asociație colaborează foarte intens cu organizația de educație premilitară estoniană „Kaitselüt“, precum și cu organizațiile sportive din Suedia, Finlanda și Cehoslovacia.

Cu România, Asociația Trăgătorilor a încheiat o colaborare frățească pe terenul educației fizice și al pregătirii militare.

Vizita de largă prietenie pe care o făcusem noi, vara trecută, la ei, a fost o dovadă vie despre amabilitatea și sufletul nobil al poporului Polon, dornic de muncă, dornic de cultură și mai pe sus, dornic de-a strânge o intimă colaborare cu statele vecine și mai ales cu noi Români.

Să nu se creadă că tot ce am scris, în aceste rânduri, sunt forme goale. Nu. Sunt adevăruri văzute sub ochii noștri atâta timp cât ne-a permis timpul să trăim în mijlocul lor.

Trei săptămâni de zile, drapelul țării noastre a fluturat pe coasta Balticeii, pentru prima oară poate și unde uniforme noastre, cântecele și obiceiurile au stârnit tot interesul amicilor polonezi, cari au avut cele mai frumoase cuvinte de laudă și au păstrat pentru ei o vecinică amintire plăcută.

Dar noi?

Popa Oprea Aurel
inv. Sadu — Sibiu.

A învăța pe copiii proprii să facă binele, însemnează a le lăsa moștenirea cea mai prețioasă.

* **MANTEGAZZA.**

Dacă ar exista un popor de zei, el s'ar guverna democraticeste. Un guvernământ așa de perfect nu e făcut pentru oameni.

* **ROUSSEAU.**

Morala este temelia politicei; fără bune moravuri, legile se prăbușesc și fericirea se îndepărtează.

* **MIRABEAU.**

Prin educația femeilor trebuie începută educația bărbaților.

* **S. B. SAY.**

Toată educația depinde de mamă.

ARISTOTEL.

Partidele nu cugetă; ele simțesc numai.

RANKE.

Mai niciodată nu s'a făcut nimic mare în lume de cât prin geniul și tăria unui om care luptă împotriva prejudecăților mulțimei.

* **VOLTAIRE.**

Nu e adevărat ceea ce cugeți ci numai ceea ce simți; prin cugetare îți clarifici numai ceea ce ai simțit.

* **RÜCKERT.**

Cu cât o fi mai largă libertatea civilă și politică, cu atât trebuie să fie mai mare asprimea legilor și a executării lor.

* **CANNING.**

Istoria dă tinereței mintea bătrâneței.

DIODOR.

VIATA MORALA SI RELIGIOASA A SATULUI

An nou
— 1936 —

În fiecare zi și 'n fiecare moment omul se poate gândi la soarta sa ascunsă sub necunoscutul văl al viitorului, dar ziua în care un an se sfârșește și altul se începe, este consacrată mai totdeauna — cu deosebire — unor asemenea gânduri.

Fiecare în această zi mare dorește să pătrundă imperiul necunoscut al viitorului, ca să zărească — cel puțin — o parte din împrejurările ce au să completeze țesătura anilor.

În dorința sa de fericire, omul voește să citească în cartea viitorului. Fiecare simte, astăzi, născându-se în sufletul său noi speranțe de fericire, fără a ști poate, că nu trebuie a-o căuta de cât în el însuși.

Ziua anului nou, este, putem zice, ziua iluziunilor încântătoare ce apare deodată cu zorile pentru a legăna pe muritor câteva momente în brațele lor, indulcindu-le amărăciunea trecutului prin promisiuni de fericire 'n viitor.

Toate clasele societății salută acel moment solemn destinat speranțelor și dorințelor celor mai ascunse, înălțând rugăciuni către Cel ce a pus anii și vremile în a Sa stăpânire și ține în mâna Sa soarta tuturor, ca să privească asupra-le cu bunăvoință și să le îplinească dorințele și speranțele lor cele drepte.

În familii, sentimentele micilor se manifestă în urări voioase, ce fac să răsune casele cetățenilor, binecuvântările părinților să pogoară ca razele luminoase asupra fiilor și

aceștia răspund cu cele mai sincere urări de sănătate și viață îndelungată pentru părinții lor scumpi. Vechiul obicei de a se împărți astăzi daruri, are un scop sfânt de a întări legăturile de amicitie și dragoste creștină între toți, ca unii ce sunt fiii aceleiași mume. Unii fac aceste daruri în ziua Nașterii Domnului; copiii trebuie să vadă într'însele simbolul darurilor cerești ce pruncul Isus le-a adus lumii prin nașterea Sa. Este un spectacol fericit pentru dânșii în această zi, oferindu-li-se ocaziunea de a se pătrunde de adevărul acestui mister încă din cea mai fragedă vârstă, precum și de impresiunea veselă și pioasă ce le cauzează atât subiectul sărbătoarei, cât și darurile ce primesc.

Cel asigurat pentru viitor se simte liniștit; el vede înaintea sa un câmp vesel, semănat cu flori ce are să-l parcurgă. Numai cel obosit de lipsă și suferințe privește cu ochii plini de lacrimi la întunecosul viitor; el speră a ieși din această noapte adâncă și a vedea în fine lumina aceasta, însă nu mai apare și câtă mâhnire nu simte el văzându-și speranța înșelată! Dorințele lui sunt foarte moderate, ele se mărginesc la o perspectivă îmbucurătoare de a putea asigura soarta familiei sale. El lucrează cu statornicie, însă lucrul său nu ajunge pentru îndestularea traiului iubitorilor săi. Nemângâiat în durerea sa, el se gândește la un ajutor, îl cere pentru că-l merită. Dar nimeni nu-i aruncă o privire binevoitoare, nu-i procură o rază de lumină în acest întunec, nu-i aprinde făclia cea stânsă a speranței.

Lacrimile ce le varsă în tăcerea nopții; suspinurile adânci ce împrejurările aspre i le scoate din piept, nimeni nu le vede, nimeni nu le aude, de cât numai unul singur. Cu toate acestea virtutea sa nestrămutată și speranța sa tare în ajutorul Providenței de zile mai frumoase îl mai mângâie și-i sprijine pașii oboseitei sale vieți.

Iar noi, în această zi, pentru tot neamul Românesc în general, dorim și cerem prin cele mai fierbinți rugăciuni către Cel ce ține în mâna Sa pacea și soartea tuturor popoarelor, ca să lumineze pe cei mari și să le inspire cele mai drepte și mai fericite intențiuni pentru soartea protejaților lor.

Preotul **Hășcău.**

Către învățătorimea română!

În viața publică și în organizarea noastră social-culturală învățătoarească, de un timp încoace, să poate observa o epidemie, ce începe a cuprinde nu numai pătura noastră, ci toate păturile societății omenеști. Această epidemie este: Groaznica luptă după a-vuție, plăceri deșarte, dorul de mărire și funcțiuni înalte cari foarte puțini le merită. Cu toate acestea pe căile cele mai joșnice, ajung la carierele cele mai strălucite, fără să se întrebe dacă îl ajută atât cunoștințele, cât și funcțiunile sufletеști. Aceste cariere se pot câștiga numai pe cale politică. Politica a ajuns să înăbușe toate sentimentele nobile ale omului și să desvolte sentimente de revoltă și de ură față de aproapele.

Toți aceștia sunt mânați de o râvnă turbată, ca să se ridice în viața socială, însă fără să-și dea seama că pentru a corespunde ei, se recere un anumit capital de cunoștințe — fără de cari periclitează viața și existența statului nostru — ba parecă lucrează cu tot dinadinsul contra bunelor moravuri, cari dau naștere demoralizării complete.

Ca în timpurile de acum, nu s'a putut vedea nici când atâtea nemulțumiri, unii sunt nemulțumiți cu conducerea țării, alții, cu alte daraveli și aproape fiecare om bagă vină celui alt; dar vina este a noastră a tuturor și anume pentrucă: pentrucă nu se judecă fiecare pe sine, nu fiecare purcede dela sine. Vedem noi bine, că la fiește care ne-ar plăcea să lucrăm puțin, dar să câștigăm mult.

Aici trebuie să ne dăm bine seama, fiecare din noi, că ce facem, pentru noi facem, de vom lucra puțin și vom tot băga vină unii la alții, nu vom duce scumpa noastră țară nu de mult făurită cu atâta trudă și chin „La înflorire“ ci la o distrugere totală. Încă înainte de a fi consolidată într'un stat mare și puternic, o distrugem noi înșine. Deci, ca să nu ducem țara noastră la nimicire, trebuie să fim conștii de marea și importanta misiune ce o avem ca apostoli ai neamului, culturii și binelui obșteșc. Fiește carele să fim la locul destinat nouă, să muncim cu cinste și omenie, acolo unde suntem puși să muncim.

Să ne cugetăm frați colegi, ca prin conferințe ocazionale, să combatem toate moravurile rele ce s'au încuibat în comunele noastre și să făurim atât din micile vlăstare încredințate nouă, cât și din popor, caractere morale cari să fie la timpul lor mândria neamului și-a țării.

Să creștem oameni de omenie și de cuvânt, cari să cinstească pe mai marii lor, să respecte bătrânețele, să dea ajutor celor neputincioși, ba să fie îndurători și cruțători față de animalele cu cari își câștigă hrana de toate zilele.

Să infiltrăm în sufletul fiecăruia o voință tare, care să-l călăuzească totdeauna spre fapte bune, să poată fi stăpân pe sine, să nu-l conducă nici când simțămintele, plăcerile deșarte, ci totdeauna judecata și inteligența.

Să fie totdeauna cruțător, să se mulțumească cu cât are, cu cât poate câștiga, să

nu invidieze pe nimenea, — pentru că are mai mult ca el; — ci din contră, starea bună a altora să-l îmbărbăteze și pe el a-și face stare, — însă totdeauna în mod cinstit, — nu prin înșelătorii, nici prin fraude.

Să obicinuim pe oameni să-și păstreze în sine suflet nepătat, să creadă în Dumnezeu, să-și iubească neamul și țara în care trăiește. Patria să întărește cu: „copilul bine îngrijit, omul bine hrănit, casa bine gospodărită, grădina și curtea bine îngrijită, ogorul bine lucrat, dragoste adâncă de casă, de femeie, de copii, de ai tăi și de aproapele, bună

grije și multă grijă de animale, hărnicie la muncă, veselie la odihnă, economie, limbă curată, obiceiuri bune, credință în Dumnezeu, încredere în oameni și alergare când trîmbița sună“.

Dacă astfel vom crește pe elevii noștri îi vom îndruma pe oamenii cu cari venim în atingere, vom fi mândri că am crescut cetățeni cu caracter și cu astfel de oameni, — vom duce țara noastră scumpă — „la putere și mărire“.

Mateiu Scorobetu, inv.-director,
Mercurea—Sibiu.

Pe dealul Feleacului.

Pe dealul Feleacului
Merg carăle Iancului
Încărcate cu povară
Dela nemeșii din țară.
Iancu bea la crâșmă 'n deal
Fug ungerii din Ardeal,
Iancu bea la fâgădău
Și ei fug fără de hinteu.
— „Bea Iancule și nu prea
Că ungerii-'s pe colea!“
— „Las' să vie că nu-mi pasă
Că-'s piștoarele pe masă
Și moșii mei nu-'s acasă,
Ci-'s aici așezați bine
Și nu m'or lăsa pe mine“.

Vorba nici n'o isprăvea
Ungerii aci sosea
Și de Iancu se ruga:
— „Iancule, Măria Ta
Lasă Turda n'o strica
Că-ți dăm bani cu ferdela
Și galbenii cu mirța“.
— „Măcar să-mi dați și cu carul
Nu vreau să mai rabd amarul,
Că destul v'am tot rugat
Și tot nu m'ați ascultat
Să le dați la Români pace,
Răbdați, că n'am ce vă face“!

Auzită dela **Nic. Voicu** din Boița.
Din colecția: **Ioan Albescu**.

VIATA ADMINISTRATIVĂ A SATULUI

Părerii și propunerii

Motto: Trebuie să dispară odată „Golemul” din viața administrativă.

de **Friedrich Ungar**, notar în com. Rusciori, jud. Sibiu.

Deși administrația publică se află astăzi teoretic ca și practic pe o treaptă destul de înaltă, se fac totuși încontinuu inovări și modificări în diferitele ramuri ale ei.

Este incontestabil, că în comuna rurală, biserica a avut mai ales până la sfârșitul secolului al 19-lea un rol preponderent — și este în deobște cunoscut faptul, că oficiul de stare civilă abia începând cu anul 1895 se conduce și ca oficiu de Stat.

Constituția noastră actuală prevede la art. 23 că: „Actele de stare civilă sunt de atribuția legii civile”, ceea ce înseamnă, că Statul în materie de stare civilă este suveran și autoritar, menținându-se oficiile de stare civilă complementare.

Cu toate acestea Statul a făcut prin legea privitoare la actele de stare civilă, astăzi în vigoare, o cesiune inoportună și neexplicabilă, trecând funcțiunea de ofițer al stării civile asupra primarului, care nu este funcționar de Stat, ci un reprezentant eligibil al comunei.

S'ar putea spune deci în principiu, că actuala lege privitoare la actele de stare civilă cu art. 1 nu este în concordanță cu art. 23 din constituție, conform căruia oficiul de stare civilă ar trebui condus de un reprezentant al Statului, avându-se în vedere interesele Statului față de această instituție importantă nu numai din punct de vedere statistic, etnografic, confesional, ci și din

punctul de vedere al apărării naționale, astăzi ne mai fiind nevoie, ca primarul să dea o mână de ajutor reprezentanților puterii armate la prinderea recruților „cu funia”.

Despre inconvenientul produs prin despuerea oficiului de stare civilă de autoritatea și demnitatea necesară, s'a vorbit și s'a scris mult, însă nu destul, căci modificarea necesară nu s'a făcut — și totuși ea va trebui să se facă odată.

— Dacă constatăm cu satisfacție, că oficiul de stare civilă și-a ancorat existența chiar în legea fundamentală a țării, care este constituția, nu trebuie să uităm nici meritele ce le are și le-a avut biserica în genere în materie de stare civilă.

Dacă astăzi ca și în trecut actele de stare civilă ale parohiilor de diferite culte sunt conduse în mod absolut exemplar, aceasta se datorește faptului, că biserica ca atare, din punct de vedere administrativ dispune de o experiență bogată, seculară, care în toate erele a influențat și a fecundat viața de Stat, știindu-se feri de curente nesănătoase ale sistemului politic marxisto—socialist și păstrând cu dârzenie binecuvântată un sistem autoritativ, concentrat în principiu conducerii intelectuale, prin aceea, că preotul din toate punctele de vedere — și în mod absolut bine definit, este capul bisericii, având ca organe auxiliare un epitrop, un consiliu parohial etc.

— După cum se admite dobândirea unui imobil prin uzucapiune, prin folosință faptică de bună credință, am putea spune că și dreptul la autoritate și atribuțiuni bine definite și garantate ale notarului, se dobândesc tot prin un fel de uzucapiune, prin un drept uzual, prin tradiție, putându-se astfel vorbi nu numai de drepturi câștigate, ci și de drepturi meritate.

Imi amintesc de expresia unui coleg luptător: „Primarul este capul satului, iar notarul mintea satului”, tăind astfel cu spada nodul gordic al administrației rurale. Fapta lui Alexandru cel Mare însă nu este admirată de toată lumea.

— O aforismă a scriitorului englez Oscar Wilde spune: „Femeia vrea să fie stăpânită de bărbat”.

Noi putem spune: „Poporul vrea să fie condus de un bărbat”, ceea ce înseamnă,

lipsit de regulatorul forțelor morale și celor fizice.

În continuarea acestei ordine de idei, trecând la partea propunerilor, atingem deocamdată două chestiuni:

1. Cartea de familie (registru de familie).

2. Jurnalul evenimentelor anuale importante.

Am avut ocazia să studiez aceste lucrări la oficiile perohiale luterane, unde se conduc de preoți cu multă conștiințiozitate, și mai ales cartea de familie, care este în strânsă legătură cu oficiul de stare civilă, formând o statistică generală, un recensământ anual de populație.

Cartea de familie este o evidență, în care se înscrie toate familiile unei parohii, — sau aplicat la propunerea noastră — unei comune, în ordinea numerelor de casă, după străzi. Dăm modelul de mai jos.

No. casei	Numele și Pronumele membrilor familiei	Anul, luna, ziua			Sexul		Mutat	
		nașterii	căsătoriei	morții	bărbătesc	fe-meesc	dela pag.	la pag.
109	Orban Mihail	3 III. 1885	31/I. 1912		1		132	85
	Soția Ana născ. Roth	26/XI. 1890				1	132	16
	Copii:							
	1. Mihail	1/IX. 1912			1		7	132
	2. Elisabeta	23/II. 1919				1		
	3. Martin	19/I. 1921		1/III. 1921	1			
	4. Ioan	31/I. 1925			1			

că poporul dorește o conducere intelectuală, cinstită și bărbătească.

Și dacă în actualul proiect de lege administrativă se intenționează a se da notarului cu un anumit stagiu, dreptul de a deveni primpretor, precum după războiul din notari s'a recrutat mulți primpretori și unii prefecți, cu atât mai mult apare ca ceva abnormal faptul, că notarul de după război joacă rolul unui mecanism fără voință proprie, unui „deux ex machina”, rolul unui „Golem”,

Copilul dela Nr. 1 (Mihail) s'a căsătorit pe curtea Nr. 7. El se trece dela pag. 132 la pagina 7, unde a întemeiat o familie. Dacă băiatul ar fi rămas la Nr. de casă 109, s'ar fi continuat pe pag. 132, scriindu-se mai jos:

Ad. 1. Orban Mihail și soția, etc.

Cu ajutorul cărții de familie se poate constata cu cea mai mare ușurință și precizie numărul de suflete dintr'o comună — și astfel Statul n'ar mai avea nevoie să

facă recensăminte complicate, cari costă sume enorme.

La orașe aceste evidențe s'ar putea da în grija birourilor de populație, fiind de mare folos și pentru poliție. Această evidență ne dă în acelaș timp nu numai numărul exact de suflete, ci și numărul pe sexe, numărul nașterilor (având în vedere că în comunele din apropierea orașelor multe femei nasc în clinică și în comuna de apartenență nu se mai induc în registrul de stare civilă pentru născuți), numărul căsătoriilor, divorțurilor și numărul morților, astfel avem o lucrare statistică premanentă, continuativă, de o valoare incontestabilă — altă lucrare, care se poate vedea la parohiile luterane din Ardeal, este un jurnal, în care se înscrie evenimentele cele mai însemnate, înregistrate în decursul unui an, ca: edificări de școli, biserici, primiri de donațiuni, moartea persoanelor marcante, variațiunile anotimpurilor, etc.

Dacă într'o comună ar fi trei parohii, cari toate ar conduce un astfel de jurnal, iar notariatul încă l'ar conduce, am avea niște lucrări prețioase, un fel de istorie locală scrisă la curent. Bine înțeles că acei, ce conduc astfel de lucrări trebuie să fie oameni pregătiți spre a fi la înălțimea chemării.

Insemnările în jurnal ar trebui făcute în mod obiectiv, într'un stil ales, reflectat prin prisma cronicarului, pentru a obține un adevărat „Jurnal de istorie locală”.

Am făcut aceste propuneri, cu speranța că vor fi examinate de cei în drept, fiind convins, că aplicarea unor astfel de lucrări de evidență și statistică în administrația noastră, cari, regretabil, nu sunt prevăzute în „Instrucțiuni generale pentru întocmirea lucrărilor și ținerea registrelor din cancelăriile primăriilor comunelor rurale”, edate în anul 1933, va fi de un folos real.

Rusciori, Ianuarie 1936.

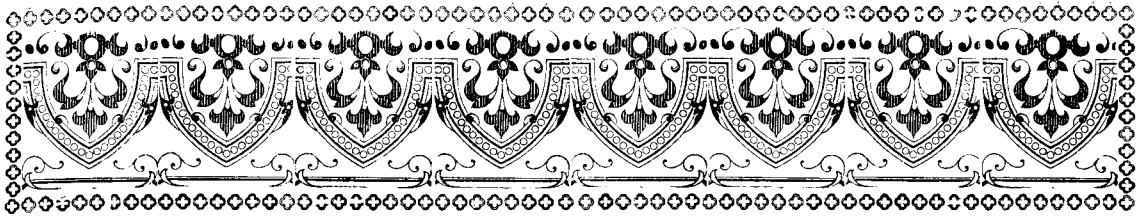
BCU Cluj / Central University Library Cluj

Am murit...

*Am murit
Și-mi pare bine,
Căci mi-e silă
De-acest drum
Al vieții
Fără tine...
Vino, mori
Și tu acum...*

† *Marta Canțan*

Pagina elevilor normalişti

Ea va fi insufleţită de scrisul elevilor dela Şcoalele Normale.

Deschidem o nouă pagină, croim un nou drum: pagina (drumul) celor, cari ne vor urma. Cu aceasta vrem să inodăm un fir rupt, firul vieţii dascăleşti: dela generaţia de jertfă, care a pregătit sufletul naţiei pentru marele războiu de reîntregire şi generaţia, ce abia se arată la capătul drumului. Din aceasta incopciere noi nu sperăm altceva decât: **bine.** „Luceafărul“.

Atenţia la copil¹⁾

I. Atenţia este o reacţie de mişcări de adaptare a organelor senzoriale, însoţită de o stare afectivă generală, în vederea prinderii cât mai clare a impresiunilor cari ne deşteaptă interesul.²⁾

II. 1. În atitudinea omului atent se poate desprinde:

a) O stare afectivă de interes general care poate fi determinată de factori interni sau externi; b) O reacţie de adaptare generală a organismului şi una specială a organului impresionat, cu scopul de a prinde impresiunea care a deşteptat interesul cât mai clar şi mai precis; c) O serie de reacţii negative a organelor senzoriale pentru a înlătura impresiunile cari ar putea tulbura concentrarea atenţiei; d) O încordare generală atât de natură fizică, cât şi psihică.

2. a) După factorii cari o determină, atenţia se împarte în atenţie involuntară (spontană), determinată de factorii fizici externi şi atenţie voluntară (voită), dirijată de conştiinţa noastră; b) După conţinut atenţia este spirituală, când lucrează cu idei şi senzorială când se foloseşte de elemente senzoriale; c) După elementele psihice interne, individuale, distingem atenţie concentrată care este îndreptată asupra unui singur obiect şi atenţie distribuită care cuprinde mai multe obiecte deodată; d) După durata timpului

cât poate fi concentrată, atenţia poate fi durabilă şi schimbătoare.

3. Atenţia este determinată de interes, iar interesul de directivele fundamentale ale organismului nostru psiho-fiziologic, care sunt conservarea şi dezvoltarea lui. Tot ceea ce ajută sau împiedică organismul nostru să se conserve şi să se desvolte, deşteaptă interesul. În afară de aceste condiţii generale mai sunt o seamă de condiţii speciale. Înşirăm câteva: neobişnuitul, interesul legat de epocă-copilărie, pubertate etc., preocupări permanente, preocupările zilei etc. Poate fi deşteptat şi de factorii obiectivi în măsura în care aceştia se prezintă cantitativ şi calitativ, în mod deosebit.

4. Cu cât atenţia acţionează mai puternic, cu atât impresiunile sunt mai clare, mai precise. Un om atent este mai precis în ceea ce a auzit şi mult mai clar decât unul care n'a fost atent. Claritatea şi precizia sunt efectele principale ale atenţiei.

5. La copii, atenţia este întovărăşită de o mulţime de mişcări ale feţei şi corpului, de ex. ochii larg deschişi, fixaţi asupra obiectului, fruntea încreţită, buzele întredeschise, mâinile, picioarele şi corpul într'o atitudine nemişcată, aşa cum a fost surprins. În general, întreaga lui fiinţă se găseşte într'o încordare puternică. Aceste mişcări ale întregii

¹⁾ Teză dată de Ministerul Instrucţiunii, în toamna anului 1935, la concursul pentru ocuparea postului de învăţător la şcoala de aplicaţie.

²⁾ După cursul de psihologie al dlui prof. univ. F. Ştefănescu Goangă.

lui ființi par să nu aibă nici un rost, însă în ele copilul găsește un sprijin al atenției lui. Mai târziu, către pubertate, mișcările sau dispar sau devin acte voluntare ale atenției.

a) Copilul nu poate trece ușor dela o stare de distracție la una de atenție, sau dela una de atenție îndreptată într'un sens, la alta în alt sens, pe când adultul trece foarte ușor. Se zice că adultul are o atenție adaptabilă, pe când copilul neadaptabilă; b) Atenția copilului are nevoie de repetate imbolduri spre a se susține mai mult, deci are o atenție dinamică, pe când la adult, dacă atenția s'a pus în mișcare, se poate menține mai mult timp fără nici un imbold, deci are o atenție statică; c) Atenția copilului se îndreaptă mai mult spre obiecte exterioare, spre impresiuni sensibile. Atenția lui e senzorială, pe când a adultului spirituală, îndreptată spre reprezentări și idei; d) Atenția copilului e determinată mai mult de intensitatea impresiilor externe, sau de interesul pe care-l are pentru obiectul observației, e adică involuntară; atenția adultului este mai mult voluntară, intenționată. Cu toate că copilul are o atenție mai mult involuntară, însă este capabil să se concentreze mai mult timp, de ex.: la jocuri stă de multe ori confundat, uitând de toți din jurul său, de somn, de hrană, etc.; e) În primii ani de școală atenția copiilor este foarte îngustă, adică nu poate cuprinde mai multe impresiuni deodată.

6. Se întâmplă de multe ori ca atenția să slăbească și aceasta se poate observa după fizionomia feții, după atitudinea generală de instabilitate. Ochiul copilului fug în toate părțile, capul se întoarce la stânga și la dreapta, după cea mai mică impresiune, picioarele și mâinile sunt în continuă mișcare; cu un cuvânt, neliniște generală. În clasele așa zise „disciplinate”, unde neliniștea aceasta spontană, rezultat al oboselii, este reprimată, lipsa atenției se poate observa după rezultatul muncii învățătorului. Copiii sunt incapabili să prindă și să reproducă cele mai elementare lucruri, judecata dă dovadă de stângăcie în raționamente simple,

ochii le rămân fixați într'un colț oarecare al clasei, nici un stimulent emotiv nu mai e în stare să le deștepte curiozitatea.

7. Măsurarea atenției constă în măsurarea adaptabilității și concentrării ei, însușiri cari se măsoară indirect în domeniul senzorial și direct în cel intelectual. Ea se poate face atât prin observare, urmărind fenomenele exterioare ale copilului atent sau ale celui neatent, cât și pe bază de experiment, cu ajutorul testelor. Ca teste amintim testul Toulouse-Piéron (baraj de figuri) etalonat atât de institutul de Psihologie al Universității din Cluj, cât și de cel din București și testul Bourdon (Baraj de litere) etalonat numai la Cluj. În manualele de psihologie se găsesc la capitolul „oboseala intelectuală” și alte teste, însă nici unul nu este etalonat pe copiii români și deci inaplicabile.

8. Sunt copii bine dotați, cari grație dispozițiilor ereditare prin simplă imitație ajung la stăpânirea și puțința dirijării atenției. Aceștia nu au nevoie de educație specială. La alții însă atenția se menține prea mult în stadiul spontaneității și nu evoluează spre atenția dirijată. Pentru aceștia intervenția educatorului este necesară. Având în vedere că atenția copilului este involuntară, senzorială, schimbăcioasă, îngustă și are nevoie de numeroase imbolduri, pentruca să-i deșteptăm interesul și cu el și atenția, va trebui să facem uz de impresiuni noi și puternice, senzoriale, cari să fie în legătură cu preocupările lui copilărești și de elev ale evenimentelor prin care trece el, etc. Vocea puternică a învățătorului într'un moment de liniște generală sau invers, oprirea în cursul expunerii când copiii nu sunt atenți, prezintă ceva neobișnuit. În al doilea rând trebuie să ajutăm adaptarea organismului și a organului impresionat în special. Adaptarea aceasta copilul o face spontan. Rolul nostru se mărginește doar la a nu i-o tulbura. Când elevul și-a fixat privirea asupra obiectului de intuit, să nu i-l tot plimbăm înaintea clasei când la unul, când la celălalt; tot așa să rămânem noi fixați într'un loc în fața clasei când povestim ceva, atenția e îndreptată deci asupra noastră. În rândul al treilea

să ajutăm reacțiile negative ale organismului în general și ale organelor senzoriale în special prin evitarea tulburărilor atenției.

Aceste tulburări pot fi determinate de *a)* impresiuni externe, puternice sau deosebite de acelea din cursul lecțiilor; *b)* de senzațiile organice neplăcute ca de ex. condițiile de hrană, îmbrăcăminte, somnul, oboseala fizică, boală, condițiile de locuință etc.; *c)* de propriile stări sufletești ale copilului ca de ex. tristețea, oboseala intelectuală, dispoziții sufletești provocate de un eveniment oarecare, lectură, film, etc. Invățătorul va căuta prin mijloacele care-i stau la dispoziție să înlăture orice cauză a tulburărilor. Al patrulea element în procesul atenției spuneam că e încordarea generală fizică și psihică. Care sunt mijloacele didactice de întreținerea ei?

a) Provocarea sentimentului așteptării ideilor cari urmează în expunerea unei lecțiuni. Cu alte cuvinte să facem pe copii curioși de ceea ce va urma; *b)* Sistematizarea logică a ideilor. Orice material trebuie prezentat aranjat într-o formă cauzală și istorică. Efectului să i se arate cauza și să i se arate ordinea în timp în care urmează. Un amestec al ideilor îi incurcă și gândirea lui și-l plictisește. 2. Accentuarea elementului afectiv în expunerea ideilor. La povestiri morale, istorie, religie, citire, putem

întreține afectivitatea prin dramatizarea expunerii, prin apelul la sentimentele copilului și la aceea plăcere de a asculta povestiri care caracterizează sufletul copilului.¹⁾ În ceea ce privește felurile atenției copilului mai amintim că lecțiunile intuitive sunt cele mai bune pentru dezvoltarea atenției senzoriale.

Să nu se prelungească prea mult predarea unei lecțiuni, pentru că atenția copilului nu este durabilă. Atenția copilului fiind puțin adaptabilă să se meargă dela simplu la compus, dela concret la abstract.

III. Importanța atenției din punct de vedere psihologic este incontestabilă. Nu există act psihic conștient care să nu reclame contribuția atenției. Dresorii de animale de ex. nici nu se apucă să dreseze un animal la care au constatat lipsa atenției. Cu atât mai mult în școală, unde facem apel încontinuu la atitudinea conștientă a copilului, pentru a-i putea fixa noile cunoștințe în mod clar și precis, avem nevoie de atenție.

Ștefan Niță
elev cl. VIII-a.

Bibliografie.

G. G. Antonescu: Pedagogia generală; F Ștefănescu Goangă: Curs de pedagogie (manuscris); I. Nisipeanu: Psihologie (manual pentru Școala normală); I. Teodosiu: Pedologia (manual pentru Școala normală); Șt. Negulescu: Atenția (studiu).

Cercetări și rezultate²⁾

Vârsta părinților la nașterea unui geniu. (701)

W. H. Becher studiind geniile găsește că majoritatea sunt întâinăscuți. Așa din 109 genii, 61 sunt întâi născuți, 19 al doilea, 12 al treilea, restul sunt între al 4-lea și 18-lea născuți. Privitor la vârsta părinților: până la 20 de ani, o mamă naște un geniu prim-născut numai în cazuri rare; tot așa și o

mamă trecută de 30 ani. Geniile în proporție de 50% se nasc din părinți între 25—36 ani și 36—48 ani. După 50 de ani procentul scade.

Adaptarea individualității copiilor unici și cei cari au frați. (707)

H. A. Campbell studiază diferențele de caracter între copiii unici la părinți și cei

¹⁾ După G. G. Antonescu: Pedagogia generală, capitolul „Stimularea și susținerea atenției”. (Pag. 205—212.

²⁾ După recenzii din revista L'Année psychologique, anul 1933. Cifra de lângă titlu indică numărul recenziei, după revistă.

cari au și frați și surori, și găsește că unicii la părinți au tendințe marcate de nervozitate, încredere în sine și spirit de dominație; la fete a constatat de asemenea multă nervozitate și tendință spre introversiune, însă spiritul de dominație și încredere în sine sunt mai puțin marcate decât la copiii din familii numeroase.

Factorii psihici ai bunului cetățean. (947)

În America s'au făcut studii asupra factorilor cari contribuie la crearea atitudinii cetățenești la un grup de 122 școlari, de 13½ ani. Ansamblul factorilor favorabili, din punct de vedere cetățenesc, e format de: o vârstă mintală mai ridicată, o slabă emotivitate, o bună stabilitate emotivă și o ușoară tendință spre introversiune.

Părerile tinerilor asupra filmelor de război. (1276).

Studiu făcut în Belgia după următoarea statistică: din 4846 de răspunsuri, majoritatea filmelor exaltează sentimentele patriotice sau războinice (1644), apoi sentimentele pacifiste (1548), pe urmă critice diverse (774), reacțiuni neprecise (427), considerații asupra valorii educative a filmelor (347) și reflexiuni de ordin politic (105).

Este foarte greu de a gândi cu nobleță când cineva nu gândește decât la pâinea cea de toate zilele.

ROUSSEAU.

Nu există întâmplare; chiar ceeace ni se pare că vine din senin, iese din izvorul cel mai adânc.

SCHILLER.

Legătura între jocuri și inteligență. (1279)

P. L. Boynton și F. A. Ford comparând copiii clasați printre primii în clasă cu camarazii lor clasați ultimii, au constatat că primii se joacă mai mult decât cei mai proști, în mijlociu cu 45—50 minute la zi. De preferință se joacă jocuri intelectuale.

Amintiri din perioada preșcolară. (1328)

Doi psihologi fac constatări asupra celor mai vechi amintiri la adolescenți și găsesc că 89% din acestea sunt în legătură cu o emoție. În 39,5% cazuri amintirea e asociată fricei; în 24% cazuri bucuriei; în 8,5% mâniei; în 17% cazuri altor senzații și emoții.

Visul la copil. (1390)

P. Farina Nuner observă visul la băieți și fete la vârsta de 6—14 ani și constată că băiatul visează între 6—7 ani sugerări copilărești: diavoli, câini, etc.; între 7—8 ani dominante zoomorifice; între 8—9 ani cinematicul și dinamicul (cinema, bicicleta, auto); dela 11—12 ani jocuri, amintiri și vise pur psihice, apoi apare visul erotic. Fetele visează între 6—7 ani copilării, învățătura, școala; dela 8—9 ani visuri de compătimire; dela 10—11, visuri de dragoste filială și părintească; 12—13 ani, visurile femeii.

I. Dordea
elev cl. VIII.

Cel ce își jertfește viața pentru ceva mareț, este un erou; cel ce și-o jertfește pentru nimicuri, este un nebun.

GRILLPARZER.

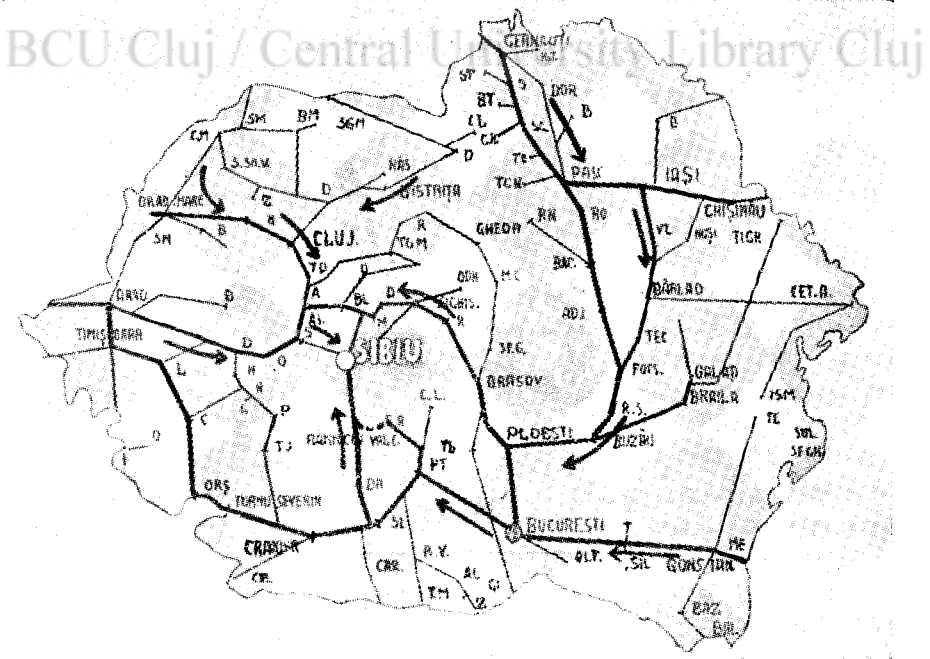
E în natura partidelor să țină mai mult la dușmăniile dela început decât la principiile originale.

MACAULAY.

Palatul Astrei.

Harta căilor ferate române.

Colindă de Sf. Ioan

*În grădina la Ion
 Toate păsările dorm
 Numai una n'are somn
 Și zboară din pom în pom
 Și strigă: „Ion, Ion“
 Și zboară din creangă 'n creangă
 Și strigă: „Ioane dragă“.
 Iar Ion din grai grăia:
 — „Păsărică, draga mea*

*Lasă, nu mă mai striga
 Că eu ție îți voi da
 Coșuleț cu grăunțele
 Să dai la soațele tele“.
 — „Rămâi Ioane sănătos
 Ca un trandafir frumos“,
 Ziua de-azi cu bucurie
 La mulți ani cu veselie!“*

Din colecția: **Ioan Albescu.**

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Amintiri (suvenir)

Dau câteva buchete de amintiri frumoase culese din carnetele de cântece ale feciorilor și în deosebi al feciorului Ilie Tătoiu din Boița, care s'a dovedit un foarte îndemânat natec plăsmuitor, multe fiind făcute de dânsul.

*Totul piere și se șterge,
 Totul intră în mormânt,
 Dar o mică amintire
 Tot rămâne pe pământ.*

*Te iubesc pre cum iubește
 Marinarul barca sa,
 Orbul raza de lumină,
 Eu pe tine tot așa.*

*Multe uită omu 'n lume,
 Multe am uitat și eu;
 Dar ca să te uit pe tine
 Mi se pare tare greu.*

*Astăzi sunt un fulg pe mare
 Măine poate am să mor,
 Dar îmi las aci numele
 Să fie nepieritor.*

*Pe această foaie mică
 Îți urez iubirea mea,
 Nimica nu am ^{a-ti} așt cere
 Decât a nu mă uita*

*Dacă tu ai fi o floare
 M'aș ruga lui Dumnezeu
 Să mă fac' o grădiniță
 Să te cresc la sânul meu.*

*Dacă soartea mea dușmană
 Te face a mă uita
 Las' o lacrimă să pice
 Pe iscălitura mea.*

*Cine te iubește
 Mai mult decât mine
 Să întoarcă foaia
 Să scrie mai bine.*

*Nici o floare nu va crește
Până nu va fi udată,
Nici o fată nu iubeste
Până nu e sărutată.*

*Piatra se sdrobește,
Marmura se frânge,
Dar iubirea dintre noi,
Niciodată nu se stinge...*

Trimise de **I. Albescu.**

Strigături

*Frunză verde ca iarba
Uratul mi-a scos barba
Și frumosul mustața.*

*Unde șade dragostea
Se'nverzește pajiștea;
Unde șade uratul,
Se'ncrește pământul.
De urât m'aș duce'n lume,
Dragostea capu mi răpune;
De urât m'aș duce'n țară
Dragostea m'aduce iară.*

*Frunză verde de seară
Multe mândre sunt în țară
Ori și cât poate să fie
Numai una-mi place mie.*

*Părăuș, apă domoală,
Face mi-aș în tin'o moară
Să mi vie fetițele
Să le macin grânele,
Să iau vamă dela ele
Buze moi și subțirele.*

Auzite dela feciorul Toma Luca, din Boița.

Culese de **I. Albescu.**

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cântece de cătănie¹⁾

*Iacă mândro plec mă duc,
Plecă-te să te sărut.
Să-te sărut de călare
Să-mi paie drumu plimbare
Să-te sărut de pe jos
Să-mi paie drumu frumos
Și călătoria 'ntors.*

Mohu, 8 Ianuarie 1936.

Auzită dela flăcăul
Nicolae Slav, din Mohu,
cules de Oct. Stoia.

Eu plec mândro 'n cătănie

*Eu mă duc mândro, azi, mâne
Dorul meu la tin' rămâne,
Grijește-mi-l mândro bine
Cum te-am grijit eu pe tine.
Și mi-l culcă 'n patul tău
Unde m'am culcat și eu.*

*Și mi-l culcă 'n pat cu tine,
Unde m'ai culcat pe mine.
Și mi-l leagă, mândro leagă,
Într'o năfrămuță²⁾ neagră
Și mi-l trimite pe apă
Nime să nu să priceapă.
De-i vedea că apa-l mână
Să-ți iei mândro zăuă bună.
De-i vedea că să oprește
Să mai tragi mândro nădejde
Că nădejdea dela mine
E ca firul de subțire,
Ca sârma din boldă³⁾ nouă
Cari să rupe 'n cincii și 'n două,
Ca sârma din boldă⁴⁾ veche,
Cari să rupe 'n cincii și 'n zece.*

Mohu, 9 Ian. 1936.

Auzită dela feciorul **Alex. Lupu**,
din Mohu, culese de Oct. Stoia

¹⁾ Aceste cântece sunt cântate de feciorii dela 20 ani până la incorporare. Sunt cântate seara prin sat, la cărciumă sau la plecare când se incorporează.

²⁾ batistă. ³⁾, ⁴⁾ prăvălie.

Plângi mândruțo.

— Plângi mândruțo și suspină
 Sara când ieși in grădină
 Unde m'aștepta-i pe mine
 Sara când vene-am la tine
 Și vene-am prin grădinuță
 La tine dragă mândruță
 Și vene-am prin pătrunjei
 Nimeni să nu știe ce-i
 Și să călcăm pe foi de ceapă
 Nimeni să nu să priceapă.
 Plângi, plângi dragă mândruliță
 Când ieși sara la portiță
 Unde m'aștepta-i pe mine
 Sara când veneam la tine.
 Ieși mândruță pân' afară
 Că m'așteaptă trenu 'n gară.
 Nu m'așteaptă de vr'un bine
 Făr' să mă despart de tine,
 Nu m'așteaptă de vr'un rău
 Făr' să ies din satul meu.
 Trenul pleacă șuerând
 Mândra rămâne plângând.
 Trenul pleacă și stă iară
 Nu poate porni de povară.
 Că's vagoanele 'ncărcate
 Tot de ficiori dela sate.
 — Trenule n'ai avea parte
 De șinile de sub roate.
 Nici de șiroafele toate
 Căci duci pe badiu departe.

La primăvara cari vine
 La tot omu-i pare bine
 Numai mie-mi pare rău
 Că mă duc din satul meu,
 Satul meu oraș frumos
 Rămâi de min' sănătos
 Satul meu grădină dulce
 Eu din tin' nu m'aș mai duce.
 De mirosul florilor
 De dragostea fetelor
 De mirosul la o floare
 De dragu la șezătoare.
 Nu-mi pare rău că mă duc,
 Ci-mi pare rău după plug.

După plug, după rotile
 După dragile copile,
 După plug și după coasă
 După mândra cea frumoasă.

Mohu, 9 Ian. 1936.

Auzită dela feciorul
Alex. Lupu, din Mohu,
 cules de Oct. Stoia.

*

— Plânge-mă maică cu dor
 Că ți-am fost voinic ficior
 Și ți-am luat boul de corn
 Și ți-l-am dus la ogor.
 Când ogorul s'o gătat
 O trăznit ș'o fulgerat
 Pe min' cătană m'o luat
 Pușcă, sabie mi-o dat.
 — N'a! băete și te 'nvață
 Că dacă nu ti'nvața
 Pumni, palme vii căpăta
 Douzecicinci cu centura.

Mohu, 9 Ian. 1936.

Auzite dela ficiorul
Nicolae Slav, din Mohu,
 cules de Oct. Stoia.

*

La toate răgutele
 Le ies măiculițele
 Numai maica n'o ieșit
 Că putrezește 'n pământ.
 Ieși măicuță din pământ
 De-auzi feciorii plângând
 De vezi și pe fiul tău
 Cum varsă lacrimi mereu.
 — Ieși măicuțo de mă vezi
 Că ne 'mbracă 'n haine verzi.
 De-ai călca din urmă 'n urmă
 Din străin nu-i face mumă,
 De-ai călca din brazi în brazi
 Din străini nu-i face frați,
 De-i călca din flori în flori
 Din străini nu-ți faci surori.
 Creșteți flori și înfloriți
 Că mie nu-mi trebuieți
 Căci, când mi' mi-ați trebuit
 Atuncia n'ați înflorit.

Mohu, 9 Ian. 1936.

Auzită dela **Achim Ivănuș**, din Mohu,
 cules de Oct. Stoia.

Pentru gimnastica minții. Vreți să încercați spiritul de observație al elevilor D-Voastră?... Dați-le următoarele socoteli:

1. Trei lucrători fac 5 ore pentru a merge dela Sibiu la Nocrich. Câte ore vor face 7 lucrători pentru acelaș drum?

2. Trei călători mergând împreună au făcut 24 Km. Cât a făcut fiecare din ei?

3. Pentru a fierbe 5 ouă, trebuie să le lăsăm 3 minute. Cât timp va trebui să lăsăm să fiarbă 7 ouă?

Greu de împărțit. Doi prieteni au un vas de 12 l. de vin și vor să-l împartă frățește, să ia fiecare câte 6 l. dar n'au la îndemână decât două vase goale: unul de 8 l. altul de 5 l. Cum procedează?

RECENSII

Răsai soare, revista Școlii de experiență din Blaj, de sub conducerea dlui director *Toma Cocișiu* și inv. *Maria Crețu*.

De cinci ani apare această revistă, care urmărește popularizarea unor principii pedagogice foarte mult accentuate în pedagogia contemporană, principii pe ceri amintita școală le practică: metoda „activ și creator, având la bază munca individuală și spontană a elevilor, programul centrelor de interes, sistemul ideilor comune, orariul mobil, examenul funcțional“.

Activismul creator încearcă să-l realizeze punând pe elevi să-și aleagă din program și din viață subiectele de tratat, să facă dări de seamă, să pună întrebări conferențiarului, să descopere ei înșiși lucruri noi, în cărți și natură. Materia de învățământ este grupată în jurul centrelor de interes: trebuințele vieții — hrană, căldură, lumină, apărare, muncă, podoabe. Orariul fixează la zi câte un singur subiect la toate clasele și cu legături din toate subiectele de învățământ. Ierarhizarea elevilor se face după cum știu să observe, să judece lucrările oamenilor,

animalelor, plantelor și mineralelor, precum și după felul cum știu să înceapă lucrări nouă și să le isprăvească.

Mai interesant de văzut ar fi, cum se realizează în mod practic aceste principii și care sunt rezultatele în comparație cu sistemul obișnuit și cu alte sisteme de educație și învățământ.

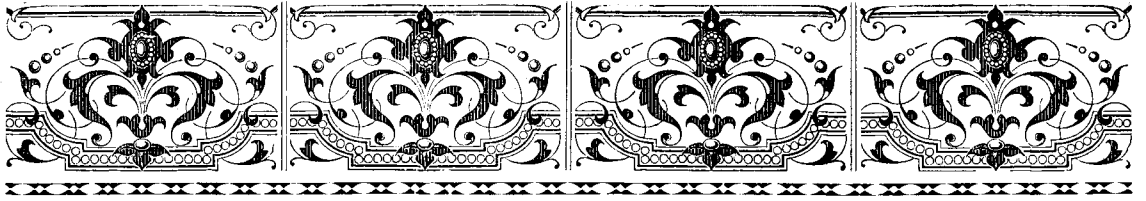
Testele neverbale de grup pentru măsurarea inteligenței. Forma B. Ed. Institutul de Psihologie al Universității din Cluj, 1935. — Caetul cu teste 4 Lei. Instrucția 20 Lei.

Inconvenientul principal al testelor de inteligență este că ele nu pot fi aplicate de două ori la acelaș subiect. Având aceasta în vedere, precum și faptul că cele vechi, Forma A., s'au răspândit prea mult. Institutul de psihologie a elaborat și etalonat o nouă serie de teste după aceleași principii și metode.

Atragem atențiunea, celorce se interesează de astfel de chestiuni, asupra lor.

L. Bologa

Știri și informațiuni

Cu 1 Ianuarie 1936 pe lângă revista „Izvorașul”, în Bistrița-Mehedinți, a luat ființă sub conducerea *Pr. Gh. N. Dumitrescu-Bistrița*, o arhivă pentru folklor cu material ce se va aduna din întreaga țară și ținuturile locuite de Români de peste hotare, un muzeu etnografic pentru județul Mehedinți și o arhivă fonogramică de muzică poporană cu culegeri la fonograf din toate colțurile locuite de Români.

Arhiva și revista avându-și tipografie proprie, înființată încă din 1930, va începe tipărirea unei serii de lucrări de muzică și folklor în general și sprijinirea alcătuirii de monografii pentru fiecare sătuleț din jud. Mehedinți, urmărindu-se facerea unei monografii generale a județului.

În acest scop se institue deocamdată premii în valoare de 15.000 Lei pentru strângere de folklor, orânduite astfel:

1. 2000 Lei (divizibil) și 10 abonamente „Izvorașul”, gratuit pentru cea mai bună colecție de folklor muzical din țară: doine, cântece, jocuri, bocete, colinde, cântece de stea, cel puțin 40 bucăți.

2. 2000 Lei (divizibil) și 10 abonamente la „Izvorașul” pentru culegeri de folklor literar de genurile: basme, povestiri, legende, snoave și glume, doine, chiuituri, descântece, ghicitori, jocuri pentru copii și divers material, fără credințe, datine și superstiții.

3. 2000 Lei (divizibil) și 10 abonamente gratuit la „Izvorașul” pentru culegeri de datine, obiceiuri la Nașterea Domnului, la Înviere, precum și la celelalte sărbători de peste an.

4. 2000 Lei (divizibil) și 10 abonamente gratuit la „Izvorașul” pentru credințe, datine, obiceiuri, superstiții la botezuri, la nunți și înmormântări precum și la alte ocazii de bucurie sau durere din viața poporului.

5. 2000 Lei (divizibil) și 10 abonamente la „Izvorașul”, gratuit, pentru cea mai bogată și mai variată

colecție de cusături naționale, alesături, covoare, etc., cusute pe pânză sau desenate pe hârtie milimetrică.

Materialul cules în manuscris se va trimite până la 1 Martie a. c.

Se va avea în vedere ca materialul să fie cules din popor, fără vre-o schimbare sau adăugire și fără a fi luat din cărți; să fie scris numai pe o parte a hârtiei și selecționat pe genuri. (De ex. să nu fie la un loc o ghicitoare cu o doină, etc.).

Fiecare bucată culesă va fi însoțită de numele culegătorului, arătarea localității (satul, județul) de unde s'a cules, timpul (luna, ziua, anul), când s'a cules, dela cine s'a cules, știe sau nu carte, ocupația, vârsta, dela cine știe, a învățat, auzit, văzut cele ce se culeg cu datele de mai sus.

Materialul cules se trimite pe adresa: Arhiva și revista de folklor „Izvorașul”, Bistrița-Mehedinți, of. T.-Severin, de unde se poate obține și orice lămurire.

Poșta Redacției

„*Lecția de aritmetică la cl. III*” în numărul viitor. Să nu te superi!

Mai multora. Vor fi publicate pe rând. Aveți răbdare.

Colegilor tineri, cari au achitat revista pentru anul întreg, deși au venit în județ în Septembrie, primind astfel numai 4 numere, li se vor socoti plusul pentru anul viitor.

Acei colegi cari achită abonamentul pe anul întreg și în cursul anului părăsesc județul, transferându-se în alt loc, vor lăsa adresa pentru a li se trimite revista pe întreg anul.

Curiosului. N'ai pentru ce să te miri. Da, e adevărat. Pentru munca depusă la Luceafărul nu ia nimeni parale. Se vede că numai ce e cu parale, mai prețuște ceva.

Colaboratori:

I. Simionescu, Gh. Preda, Z. Sandu, Petre R. Petrescu, Lucian Bologa, Al. Dima, Gh. Maior, Dr. Nicolae D., P. N. Apolzan, I. Delu, I. Dragomir, I. Dopp, Mina Grădinaru, S. Florea, M. Faur, St. Pot-coavă, Pavel Popescu, I. Tatu, N. Bunescu, D. Tipuriță, D. Guranu, N. C. Verzescu, S. Dragoman, A. Calculator.

Comitetul de conducere al revistei:

I. N. Ciolan, Petru Olariu, Miron Bibu, Nicolae Martin, I. Tănase, S. Banciu, S. Dragoman, N. Hanzu.

Comitetul Asociației:

I. N. Ciolan, președinte; Petru Olariu, v.-președinte; Miron Bibu, secretar; Ioan Tănase, casier; Maria Petrescu, Nicolae Iordan, S. Dragoman, Nicolae Martin, Bogdan Ene.

Comisia cenzorilor:

N. Verzescu, Șt. Cornea, N. Boiceanu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Abonamente:

Pentru învățători, preoți, notari, primari, studenți
și săteni pe timp de un an se plătește suma de Lei 150.—
Pentru comitetele școlare, primării, oficii paro-
hiale, bănci populare, și cooperative pe un an „ 250.—
Abonamente de onoare pe un an „ 500.—

Abonamentele se pot face în orice
timp al anului, trimițându-se fiecărui
nou abonată, revista pe anul întreg.

**Costul abonamentului se va trimite înainte la adresa:
Administrația revistei „LUCEAFĂRUL“, str. Gh. Lazăr 21, Sibiu.**

Numărul viitor apare la 15 Martie 1936.

Sumarul:

Literatură — Artă.

Strofe neisprăvite, poezie, de	† Maria Cunțan
S'o apăr de dușman, poezie, de	Nic. D. Marin
Spovedanie	Petrea Dascălul
Singur, poezie, de	I. Tămășelu
Instantaneu, de	E. T. Seni

Invățământ — Educație.

Alfred Binet, de	Prof. L. Bologa
Orientarea profesională și tehnica unui examen, de .	Dimitrie D. Roman
Din tainele numerelor, de	A. Calculator
Din frământările învățământului	S. Dragoman

Viața culturală a satului.

Privire asupra învățământului primar din jud. Sibiu, de	I. Dragomir, revizor
Noi și Vecinii, de	Popa Oprea Aurel

Viața morală și religioasă a satului.

Anul nou 1936, de	Preotul Hășcău
Către învățătoria română	M. Scorobeșiu

Viața administrativă a satului.

Părerii și propuneri, de	Friederich Ungar
------------------------------------	------------------

Pagina elevilor normaliști.

Atenția la copil, de	Ștefan Niță, cl. VIII
Cercetări și rezultate, de	I. Dordea, cl. VIII

Folclor și literatură populară.

Colindă de Sf. Ioan,	Colecția I. Albescu
Amintiri (suvenir)	" "
Strigături	" "
Cântece de cătanie, din colecția	Oct. Stoia

Recensii.

Răsai soare	L. Bologa
Teste neverbale de grup pentru măsurarea inteligenței	L. Bologa

Informațiuni, Poșta Redacției, etc.